

ŪKINĖ BŪKLĖ

Recesija ar paprastas atoslūgis?

Kaip jau įprasta paskutiniuoju laiku, prezidentui Nixonui nesiseka. Savo kalboje kongresui jis pareiškė, kad depresijos nebus, tačiau sekančią dieną visuose laikraščiuose galima buvo perskaityti, kad praktiškai krašto ūkis jau yra recesijoje, nes paskutinį pereinamąjį metų ketvirtį visos pajamos už gėrybes ir patarnavimus, atmetus infliacijos įtaką, padidėjo vos 1.3%, kas kiekvienu atveju kalba už prasidedantį ūkinį atoslūgį. Taip teigia ir konservatyvus ekonomistas prof. Milton Friedman, kuris sutinka, kad, tiesa, dabartinę būklę galima ir nevadinti 'recesija', nors ji maždaug atitinka 1970 metų situacijai, tačiau nėra abejonės, kad jai pasibaigus, ji bus vadinama 'recesija'.

Palikus terminologijos ginčą neišspręsta, reikia pastebėti, kad ir prezidentas Nixonas skaitosi su didesnio atoslūgio galimybe, kurios efektui sumažinti jis pasiūlė padidinti ateinančių metų biudžetą iki rekordinės 304 milijonų dolerių sumos, o chronišką deficitą iki 10 milijonų dolerių.

Jei kongresas su pasiūlytu biudžetu sutiks, dalis išlaidų bus padengta valstybės išduoti pinigais skolintais, kas prives prie nuosimčių už paskolas išlaikymo dabartiniame labai aukštame lygyje ar net padidėjimo, arba tiesiog spausdinant daugiau niekuo nepadengtų banknotų, kas reiškia infliacijos pagreitėjimą. Kitaip sakant, kraštas vėl patirs ūkinę stagnaciją, bet kartu nepajėgs nusikratyti infliacijos.

Kongresas greičiausiai kiek sumažins prezidento siūlomą išlaidas ginklavimui ir kariuomenės išlaikymo reikalams, bet tikriausiai padidins išlaidas įvairiems vidaus socialiniams reikalams, atseit, biudžetą paliks vis tiek su deficitu.

Čia pat reikia pastebėti, kad nepaisant ekonomijos mokslų pažangos, ateities numatymas ir toliau palieka miglotas. Galima buvo, pavyzdžiui, spėti, kad maisto ir naftos kainos ateityje tu-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

rės pakilti, tačiau sunku buvo numatyti tokį dramatišką jų pakilimą, kuris pereinamųjų metų infliacijos dydį JAV pakėlė beveik iki 9%. (Beveik visuose kituose kapitalistiniuose kraštuose infliacija buvo dar didesnė).

Dabar aišku, kad prie tokio dramatiško kainų pakilimo privedė Nixono administracijos kainų užšaldymas ir jį pasekusi kainų kontrolė. Ji privedė prie naftos produkcijos JAV-bėse sumažėjimo. Prezidento garbei reikia pasakyti, kad jis jos nenorėjo, tačiau buvo priverstas jos griežti politiniais sumetimais. Tie patys sumetimai dabar verčia jį kovoti didinant infliaciją su galimais ūkinio atoslūgio pasireiškimais. Mat, gresiant nušalinimo pavojui, jis negali mažinti savo ir taip pašlijusio populiarumo.

Bet jei politiniai sumetimai verčia manipuliuoti krašto ūki, išeinant tik iš dienos reikalavimų, ar neglūdi visos nūdienės bėdos demokratinėje santvarkoje? Iš dalies taip. Imkime pavyzdžiui energijos krizę. Per televiziją matėme didžiules eiles prie benzino stočių. Laukiantieji buvo reporte-

rių klausinėjami ir dauguma jų pareiškė netikėti naftos trūkumą ir krizėje žiūrėti tik didžiųjų bendrovių sąmokslą kainai padidinti. Tokių ignorantų pareiškimai, nors ir niekuo neparemti, užkrečia. Tokia pažiūra paskatino suvežimų savininkus streikuoti, reikalaujant negalimo dalyko - naftos produktų kainos sumažinimo. Jei vyriausybė tai ir padarytų, tai tik privestų prie tų produktų sumažėjimo. Kas iš to, jei benzinas būtų pigus, bet jo negalima būtų gauti ar jį gautų tik privileijuoti?

Vienintelė tikra priemonė, vedanti prie tiekimo padidėjimo ir kartu nebūtinai vartojimo sumažinimo, yra tik kainų padidėjimas, kas savo keliu atidaro galimybes naujom pramonės šakom, pvz. mažesnių, ekonomiškesnių autovežim� gamybai ir šilumą taupančiom izoliacinėm medžiagom. Lig šiol nerealiai pigios kurų kainos vertė statybininkus tuo visai nesirūpinti.

Išvadoje dėl rašto ūkio ateities neturėtumėm būti pesimistai. Po įvairių trukčiojimų, ji metų pabaigoje turėtų būti daug šviesesnė. Bet ar Nixonas galės pasidžiaugti sėkmes tiesa, tai jau kitas klausimas.

SOVIETŲ ŠNIPAI PEKINE

Time savaitraštis vasario 4 d. laidoje aprašo apie kelių sovietų diplomatų ir jų vadovaujama kiniečių agentų suėmimą Pekine. Šis straipsnis yra sudarytas iš Naujos Kinijos Žinių Agentūros ir TASSO pranešimų. Dalinai tai galėtų prilygti kokiam nors šnipinėjimo romanui, rašo Time.

Sausio 15 d. pilka Sovietų gamybos 'Volga' išskubėjo iš Sovietų Ambasados kiemo Pekine. Automobilis, riedėdamas vingiuotomis Pekino gatvėmis, išvažiavo į šiaurinius priemiesčius, rašė kiniečių agentūra.

Pagal tolimesnį kiniečių variantą 'Volga' sustojo po vienu tiltu, kur ją sutiko sovietų agentas Li Hung-shu, su kitu (pavardė neskelbia-

ma) Pekino gyventoju. Ir kaip tik po šiuo tiltu, du agentai susitiko su Sovietų ambasados pirmuoju ir trečiuoju sekretoriais, jų žmonomis ir su ambasados vertėju.

Šios šnipinėjimo aferos proga, Kinijos užs. reik. ministro pavaduotojas oficialiai apkaltino, kad 'penki sumintieji sovietai buvę pagauti su inkriminuojančia medžiaga, kaip radio siųstuvu - priimtuvu ir prieš-revoliuciniais dokumentais, bei slaptais šifrais reikalingais radio pranešimams perduoti'. Įvykio pradžioje kiniečiai sovietams nepranešė, ką jie padarė su bolševikų diplomatais ir kur jie buvo įkalinti; bet vėliau Maskva paaiškino, kad Sov. S-gos

Dainininkai, atlikę meninę programą, minint LB East Chicagos apylinkės 20 metų sukaktį. Iš kairės: dėkoja apyl. pirm. P. Indreika, sekteto nariai - A. Moliejus, V. Vailionis, muzikas A. Giedraitis, G. Brazaitis, A. Skudra, V. Aukštuolis, solistė N. Auštuolienė ir Z. Moliejus.

Paminėta LB East Chicagos apylinkės 20 metų sukaktis

ANTANAS JUODVALKIS

LB East Chicagos apylinkė buvo įsteigta 1953 m. lapkričio 15 d., persiorganizuojant iš Lietuvių Tremtinių d-jos. Lietuvių Tremtinių d-ja apėmė tik naujai atvykusius lietuvius, o LB-nė stengėsi pritraukti ir senuosius ateivius bei jų vaikus. Senieji ateiviai turėjo savo organizacijas ar klubus ir LB-nės idėja tik nedaugelį patraukė. Įsipilietinę ir gerai veikė AL Tarybos skyrius. Tarybos tikslai buvo visiems suprantami

pareigūnams buvo leista su suimtais susitikti. Gi po dvejų dienų visa penkeriukė buvo paskubomis išskraidinta į 'plačiąją tėvynę'. Pagal kiniečių kaltinimą sovietų agentas Li 'prisipažino' šnipinėjęs sovietams ir gaudavęs iš jų uždavinius ir šnipinėjimo nurodymus. "Gi visa ši veikla buvusi nukreipta Raud. Kinijai sugriauti", skelbė kiniečiai. Ir nežiūrint labai įtemptu ir blogų santykių tarp komunistinių kaimynų - milžinų, toki kaltinimai dar niekada nebuvę mesti kitos valstybės adresu.

Maskva, atsikirdama Pekinui, teigia, kad Sovietų S-gos diplomatai ir jų žmonos buvusios nekaltos aukos kruopščiai paruošto prieš SSSR suniekinimo plano. Maskva tvirtino, kad ambasados I-sis sekretorius V. I. Marčenko, jo žmona ir III-jo sekretoriaus žmona buvę pagrobti grįžtant po pietų ir apsipirkimo vizito Pekine. Pagal Maskvos scenarijų, "visi trys keleiviai buvę ištraukti iš automobilio Kinijos Saugumo pareigūnų, surakinti ir nugabenti į vieną filmavimui paruoštą gatvę, apšviestą stipriomis šviesomis, kurioje jau buvo susirinkusi didžiulė žiūrovų minia."

Suprantama, kad visa Sov. S-gos diplomatų suniekinimo scena buvusi nufilmuota. Trečiasis ambasados sekretorius U.A. Semionovas ir ambasados vertėjas A.A. Kolosovas buvę policijos suimti kitoje Pekino miesto dalyje; jie buvo surakinti ir nugabenti į Viešojo Saugumo Įstaigą, "kur prieš juos buvusi pavartota fizinė jėga ir nužudymo grąšiniai", skelbė Tassas.

ir aiškūs - atkovoti Lietuvai nepriklausomybę. LB-nės East Chicagos apylinkės veikla daugiausia reiškesi kultūrinėje ir lietuviybės išlaikymo plotmėje, o ALTos skyrius daugiau bazavosi politinėje veikloje ir kas metai suorganizuodavo (ir dabar) Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimus. LB apylinkės valdyba nuširdžiai talkina ir aktyviai remia šias ALTos pastangas.

LB East Chicagos apylinkės dvidešimtmečio sukaktis buvo iškilmingai paminėta 1974 m. sausio 26 d. šv. Pranciškaus parapijos (lietuvių) salėje. Minėjimą atidarė apyl. pirm. Petras Indreika, sudarydamas labai plačios skalės garbės prezidiumą: pradedant šv. Rožančiaus d-ja ir baigiant medž. ir mešker. klubu. Už garbės stalo išsirikiavo: apyl. pirm. P. Indreika, PLB pirm. Br. Nainys, Vidurio Va. apyg. pirm. R. Kronas, sekretorė D. Dundzilienė, kun. P. Jakulevičius, buvę apyl. pirmininkai: A. Juodvalkis, v. Makiejus, Z. Moliejus (buvo kvieisti K. Čiurinskas ir K. Valeika, bet jie nepasirodė) SLA 185 kp. pirm. J. Liubinas, šv. Rožančiaus draugijos atstovė U. Gustaitienė, BALFO 95 skyr. įgal. O. Juodvalkienė, ALTos Lake aps. pirm. A. Vinickas, Liet. demokratų lygos pirm. P. Aukselis, ALTS-gos East Chicagos skyr. pirm. V. Aukštuolis, medž. ir mešk. klubo atstovas J. Pečiulis ir K. Pocius, kaip VILTIES d-jos pirm. ir Katalikų

šalpos org. atstovas. Kaip matome, į prezidiumą buvo sukviesti visų organizacijų pirmininkai ar atstovai. Buvo nuogastaujama, jei visi prezidiumo nariai užsimanys kalbėti, nors po dvi ar tris minutes, vistiek užims daug laiko. Deja, tas nuogastavimas buvo be pagrindo.

Apyl. pirm. P. Indreika labai trumpai žvilgtelėjo į nueitą kelią, pasidžiaugė gausiu dalyvių skaičium ir tolimesnį žodį perdavė PLB pirm. Br. Nainiui.

Br. Nainys plačiau apžvelgė Lietuvių B-nės nueitą kelią ir išryškino stambesnius įvykius. Ryškūs pėdsakai palikti kultūrinėje ir lietuviybės išlaikymo darbe. Išleista Lietuvių Enciklopedija ir baigiama leisti Enciklopedija Lituanica (anglų kalba). Baigiame užraukti milijoną Lietuvių Fondui, kuris kultūriniais ir švietimo reikalams jau išdalino 280,000 dol. Surengti du Pasaulio lietuvių jaunimo kongresai. Turime dvi vasaros stovyklas jaunimui: Dainavos ir Rako. Įsteigta Pasaulio lietuvių jaunimo s-ga. Tai didelis žingsnis į lietuvišką darbą, įtraukti jaunimą, kuris turi pavaduoti išeinančius iš rikiuotės visuomenininkus. Lietuviai yra pajėgūs ir pakankamai dosnūs geram renginiui. Šiandieną vien tik tautinių šokių šventės atseina šimtą tūkstantines sumas, o kongresai dar daugiau, nė vienas renginys nedavė tuostolių, o paliko apčiuo-

(Nukelta į 6 psl.)

Laisvojo Pasaulio Lietuvių Teisinių Draugijos centro valdyba buvo susirinkusi sekretoriaus Jono Talalos bute, Chicagoje, vasario 2 d. ir nutarė paskelbti periodinėje spaudoje dr. Aleksandro Platerio 'Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės teisės apžvalgą', Salomono Baltušio 'Lietuvos Teismus' ir Boleslavo Masiulio 'Valstybės Tarybą'. Beto nutarė pavesti Chicagos skyriaus valdybai sudaryti komisiją naujai centro valdybai išrinkti. Nuotraukoje iš kairės: vicepirmininkas Vytautas A. Račkauskas, posėdžiui sekretoriavusi Chicagos skyriaus valdybos sekretorė Jadvyga Gaudušienė, Centro valdybos narys Felicijonas Gaudušas, pirm. prof. Mečys Mackevičius, išdėtinė Ona Tamulevičienė, vicepirmininkas Algirdas Budreckas ir sekretorius Jonas Talala. V. A. Račkausko nuotrauka

Kalba LB East Chicagos apyl. pirm. P. Indreika. Dešinėje sėdi PLB pirm. Br. Nainys.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

LITUANISTINĖS MOKYKLOS

Didesniuose mūsų lietuviškuose centruose, be visų kitų veikiančių organizacijų labai sėkmingai dirba ir savitgalio mokyklos. Geelonge savitgalio mokyklai vadovauja kun. Pr. Daukyns.

Mokyklos užbaigimo iškilimėse labai gražiai pasirodė mokyklos mokiniai, kurių geriausi buvo apdovanoti dovanomis. Užbaigimo iškilimėse, be Apyl. pirm. dr. St. Skapinsko žodžio, dalyvavo ir jaunuosius mokinius pasveikino, Krašto V-bos šviet. Reikalų vadovė E. Dainienė, svečias iš Adelaidės, kuri ta proga mokyklai įteikė 35 dol. dovaną.

Adelaidėje šv. Kazimiero mokykla mokslą užbaigė patastydami 'Meškiuko Rudnosiuko' operetę, kurios žodžius sukūrė Vytė Nemunėlis ir muziką G. Gudauskienė. Šioje, dviejų veiksmų pasakoje, dalyvavo 32 jaunieji aktoriai. Šį jaunųjų veikala režisavo E. Varnienė, dekoracijas paruošė Pr. Pusdešris, apšvietimą V. Vosylius ir dainas paruošė Č. Paliulienė. Mokyklos vedėjas yra kun. A. Spurgis, MIC, kai mokykloje dirba: vedėja A. Urnevičienė, padėjėja E. Varnienė ir mokytojai: S. Pusdešrienė, P. Alvikienė, K. Pažėra, K. Dundienė, M. Daugalienė, vaiku darželyje: A. Stankevičiūtė, L. Daugalytė, M. Gavėnienė, rankdarbių: P. Šimkienė, dainavimo: Č. Paliulienė ir mokykloje jauniems paskaitininkai: Pr. Pusdešris ir dr. A. Stepanas. Tėvų komitetui vadovauja M. Mauragis.

Ir kitose vietovėse įvyko puikūs metiniai savitgalio mokyklų užbaigimai, įrodą, kad ir mūsų patiems jauniems yra visomis galimybėmis skiepinama visa tai kas yra lietuviška.

Australijos lietuvių tarpe yra jau nemažai gerai prasiūsiusių mūsų tautiečių. Vieni iš jų turi savo imones, biuznius, nekilojamą turtą ir kt. Tačiau nemažai yra ir didesnių bei mažesnių statybininkų. Sostinėje Canberroje visi gerai žino ir pažįsta mūsų turtingąjį statybininką - kontraktorių A. Genį, kurio statybos siekia milijonus. Gi Adelaidėje yra vienas iš turtingųjų mūsų statybininkų Gediminas Rakauskas. Kaip keista, bet abu iš jų buvo geri mūsų sportininkai, krepšinininkai, atstovavę, kaip A. Genys - 'Aušros' gimnazija, Lietuvos jaunių, įvairias Vokietijos lietuvių ir Australijos krepšinio rinktinės ir kt., dabar užleidžiant aktyvų sportinį darbą savo sūnui. Gi G. Rakauskas, kilimo nuo Garliavos, su kurio vyresniuoju broliu mokiausi Kauno IV-je gimnazijoje, Gediminui dar tik pradendant lankyti mūsų gimnazijos pirmąsias

klases. Jis taip pat krepšinininkas Adelaidėje, sportininkas ir sporto darbuotojas lietuviškame gyvenime. Tačiau jis yra ir mūsų milijonierius, turįs paskiras 6-šias didžules statybos firmas, per metus padaręs virš 3 mil. apyvartos. Be Adelaidės, jo firmos yra didžiuolėje laivų statybos vietoje Whyalla ir tolimajame Darvine. Šiuo metu jis stato virš 20-ties statybinių projektų, siekiančių milijonines sumas. Savo statybinių kontraktoriaus karjerą jis pradėjo nuo pat pagrindinių namų taisymo, mūrinimo ir kt. darbų, kai dabar jis jau važinėjo po Š. Ameriką, kur aplankęs savo gimines, plačiau susipažino ir su moderniąja amerikoniška statyba, norėdamas ją pritaikinti Australijoje. Buvo susipažinimo tikslais ir Azijoje. Be viso to randa laiko ir lietuviškam darbui, apylinkės valdyboje ir Sp. Klube 'Vytyje'.

RAUDONIEJI ŽĄSIUKAI

Visi mūsų teatrinių renginių lankytojai žino, kaip pagarsėjusiam Anatolijaus Kairio vaidinime 'Viščiukų ūkis' gaspadorius apmaudingai sunerimo, kada pradėjo kaltis iš kiaušinių raudoni viščiukai. Kur tokius dėti? Prieš akis 'viščiukų ūkio' bankrotas!

Nekitaip pasijuto ir Kairiadorių rajono Darsūniškio kolūkių paukščių fermos vedėjas P. Rudzėnskas. Problema: kur žasiukus dėti? Darsūniškio kolūkių žasiukų istorija tokia:

Pernai nutarė įkurti prie Darsūniškio kolūkių pirmąją ok. Lietuvoje žasų fermą. Žasų dabar ok. Lietuvoje nėra. Lengviau strausą pamatyti Kauno zoologijos sode, kaip žasų pulkelį, jautikiai besiganantį kur nors prie upele kolūkiniuose laukuose. Dabar ne anie 'buržuaziniai' laikai, kada dešimtis tūkstančių Vokietijai neparduotų žasų smagiai suvalgė patys žmonės. Dabar nėra 'medžiagos' pradėti ... žasų fermos biznį.

Todėl į Darsūniškio kolūkį atvežė keletą šimtų žasiukų iš ... Baltarusijos TSR. Šie gudiški žasiukai tapo pagrindu žasų fermai įsteigti. Prie nedidelio Lapainios upelio paleido žasis ganytis. Leido žasims pėrėti. Dauginosi paukščiai ir žadėjo didelius kolūkiui pelnus. Juk tai pirmoji žasų ferma visoje LTSR-oje.

Sugalvota vežti patį žasiukus 'realizuoti' į Kauno mėsos kombinatą. Septyniadešimties dienų žasiukas yra tinkamiausias, pagal mėsos kombinato standartus. Tokių rugpiūčio mėnesį pirmoji žasų ferma turėjo 12,000. Pakrovė pirmą-

laiškai Dirvai

MIELIEMS ŽMONĖMS IR UPEI!

Turbūt žejojat ir prisigaudot pilnus krepšius 'sakerių' ir kepat?... Nė pagalvojat, kad toli Australijoje yra žvejė, kuri prieš keletą metų buvo atėjus prie Jūsų upės valandėlę pasėdėti. Pakelvinga aš tada buvau pas Jus ir ta valandėlė ant upės kranto didžiulio akmens pasėdėta liko gražiausiu kelionės atsiminimu.

Neatsimenat manęs? O gal...

Keliaudama per Jūsų žemę tada maniau, kad visas Jūsų kontinentas vien tik afalto džiunglės, be širdies sunkus betonas, Jamaica Avenue triukšmas ir bulvinės skiedros. Tačiau žvejai turi savus dievus, kuris skirsto jų malonumus ir laime.

Buvo tai kažkur netoli Monticello, N.Y., žavingoje ponios Senikinės sodyboje, kai ugniniame Jūsų rudens spalvingume, lyg mišku fejta, pasisuko ponija Birutė Paprockienė ir ištarė burtų žodžius: - Užsukite pas mus! Ten vyrai žvejuoja, nors dar nieko nepagavo. - (Argi tikram žvejui būtina pagauti? Svarbu žvejoti).

Nepasakosiu Jums apie ponų Paprockų sodybą, tikriausiai ją pažįstat. Prisimenu tik obelį prie tako ir kranto akmenį, ant kurio sėdėjau su ponija Senikienė. Iš dievų malonės turėjau meškerę rankoj ir taip labai

jį tūkstantį ir nuvežė Kaunan. Žasiukus priėmė, bet mėsos kombinato paukščių cechasis išėjo:

-- Tegu žasys dar paaugal! Tada atvežkite.

Fermoje pradėjo stebėti kada padaigai pavirsta plunksnomis. Tada žasiukas tinkamas 'realizuoti'. Turėtelna.

Po poros padaigų brandinimo mėnesių, lapkritį, pradėjo žasiukus gabenti Kaunan. Nors kombinatas priėmė apie 5000 žasiukų, toliau imti atsiskakė. Mat pirmųjų buvo 20% nestandartiniai.

Ir, štai, prasidėjo batalija tarp Kauno mėsos kombinato ir Darsūniškio žasų fermos. Žasys auga ir perauga. Realizuoti jų nėra kur. Reikia šerti apie 6000 žasų. Gi mėsos kombinatas žasų nepriima.

"Mašinos su žasimis kasdien laukia prie Kauno mėsos kombinato vartų. Kolūkiečiai sulaukia visą laiką to paties atsakymo: atvažiuokit rytoj, šiandien nepriimsime". (Valstiečių laikraštis, Nr. 149)).

Iš žasiukų 'biznio' kolūkis, iki šiol, turi 18,348 rublius nuostolių. Neturime žinių, kur dės 6000 žasų žiemai ateinant, Lapainios upeliui užšalus? Esant tarybinei tvarkai, nevalia žasų 'realizuoti', kaip tai buvo 'buržuazinėje' Lietuvoje: išparduoti apylinkės kolūkiečiams. Gal būt tas žasis grąžins atgal, į Gudiją, iš kurios žasiukų visos tos bėdos Darsūniškyje prasidėjo? Juk neįmanoma ir žiemos metu kas dieną vežioti sunkvežimiu žasis iš Darsūniškio į Kauną, laukti ten prie kombinato (skerdyklos) vartų ir grįžti atgal, prie užšalusio Lapainios upelio. Amerikoje į tokį paukščių 'biznį' išiveltų Gyvulių globos draugija.

Geriau jau Darsūniškio paukščių ferma pradėtų auginti stručius. Juos lengviau parduoti zoologijū sodams.

Po sėkmingos žuclės: trys milžiniški unguriai, kurių didysis sveria 23 svarus, o mažiausias 16 svarų...

norėjau pagauti nors mažą mažytę žuvelytę, bet... Tikriausiai buvote primokę savo žuvis, kad ant mano meškerės nekibtų?! Nors kibino jos mane ir erzino, bet 'sakeri' pagavo ponija Senikienė. Diskriminacija, sakyčiau. O gal, kad taip baisiai gyriaus australiškas žvejybas?... Kaip koks Sindbasas jūrininkas, sėdėjau ant akmens ir pasakojau apie stebuklingus ežerus, apie gigantiškas žuvis ir nors visą savo gražbylystę į pasakas sudėjau, mačiau, kad ne visiškai tikėjote mano stebuklais. Tikriausiai manė: ji žvejė ir priedo australiokė, todėl teisingumo rekomendacijos nekokios. Būdami patys žvejai, žinote gerai, kaip kartais teisybė išsitempia. O australai pasaulio didžiausieji pagyrų puodai. Todėl, manau, galite suprasti, kad Jūsų nelabai tikinčios akys ir ta šypsnelė apie lūpas man visą laiką nedavė ramybės ir persekiojo mano žvejybas. Savo pasakoms įrodymą sužvejoti bandžiau. Padoresnį įrodymą.

Štai dabar pagavau savo pasakoms 'body', kaip australai sako. (Mat, jie mandagūs žmonės, ir jeigu nenori ko tiesiai melagiu pavadinti, sako: - There is no body in your tale). Taigi, siunčiu ne melagiškus, bet tikrų tikriausius įrodymus, jog tada neperdaugiausia gyriaus, nelabai tempiau.

Šitoj nuotraukoj su dviem mano anūkėliais, guli trys unguriai iš Victoria Lake. Didysis sveria lygiai 23 svarus, antrasis 22 su ketvirčiu svaru, o tas maželiukas beveik 16 svarų. Svoris tikras; svėrėme prie ežero žvejūku bežmėnu, paskui namie dar kartą virtuvės svarstyklėm. Rūkėm juos filetais supiaustę ir buvo skanūs. Paskui rūkytus gabalus užmarinavome. Išižiūrėkite gerai! Kokie keturi anūkėliai galėtų sutūpti iš ellės ir dar visa galva liktų. Gražūs ir mano anūkėliai, ar ne? Bet žiūrėkite į ungiurus! Ar matot, kokie slobinai? Tą dieną žėjom tryse. Vienas mano draugas pagavo penkis tokius, o kitas irgi tris panašius. Pagavom ir pusę maišo, bulvių centnerinio maišo, 'silver breams', bet tų jau nebeskaitome. Pusė maišo 'Breams' -- vieni juokai. Žinoma, gali būti, jog nėra nei 'Breams', nei ungiurių, bet tai labai retas atsitikimas.

Ak, atvažiuotumėt kada pas mus pažvejoti. Kiek čia toli per tą Pacifiko baliukę?! Už meškerę, tada paskolintą, už 'sakeri' padovanotą, už širdį žvejūšką ir atlapą, kaip Jūsų sodybų vartai; aš Jums... Dievuliu, ežerą gražiausią Jums padovanuočiau. Atvažiuokit!

Nebeatsimenu aš Jūsų upės vardo, bet kranto akmenį tebežinau ir krūmą, iš po kurio atplaukė 'sakeris' ne man... Jūsiki rudenį ugnim dažyta vis tebežinau. Neužmirši upės, sako, kur žėjote; bet aš neužmiršiu ir mielų tos upės žmonių ir su dėkingumu prisiminsiu dar ilgai.

A. Matukevičienė

Greitesniam pašto korespondencijos gavimui, Dirva pašte išsinuomavo pašto dėžutę — P. O. Box 03206, tad siųsdami Dirvai laiškus, korespondencijas ar pinigų, adresuokite:

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

FACTORY HELP
NO EXPERIENCE NEEDED FOR LIGHT FACTORY WORK.
Steady work for qualified people.
APPLY IN PERSON
INTERSTATE DIESEL CO.
2093 EAST 19th ST.
CLEVELAND, OHIO (5-14)

EXPERIENCED MACHINISTS
1st & 2nd Shift
TURRET LATHE MILLING MACHINE SURFACE GRINDER I.D. and O.D. GRINDER AUTOMATIC SCREW MACHINE
ERICKSON TOOL CO.
34300 Solon Rd. Salon, Ohio 44139 (6-12)

DESIGNERS
4 years piping and equipment experience required. Openings for designers and layout men. Permanent positions. Benefits. Overtime. On pollution control filtration systems.
Hydromotion Filter Co.
39201 Amrhein Rd. Livonia, Mich. 464-0600 535-5022 (10-12)

WANTED EXPERIENCED WELDERS
Experienced on Hobart Mig 16 ga. and up. Short run work, must do his own setups and fitting, also light plate burning. Accurate small to medium work.
REX METAL PARTS CO.
1295 WEST 78TH ST. CLEVELAND, OHIO 216-281-9710 (10-16)

WANTED SKILLED TOOL ROOM MACHINISTS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Good hourly rate, overtime and fringes.
E. W. TOOL & MFG.
3555 W. 69TH ST. CLEVELAND, OHIO (6-14)

JOURNEYMAN PIPEFITTERS ELECTRICIANS TOOL MAKERS MILLWRIGHTS

Must have 8 yrs. exp. or journeyman's card. Apply employment office, Baumhart Rd., Lorain, Ohio, Tues. through Thurs. 9 A.M. to 1 P.M. and 7 P.M. to 8 P.M.

FORD MOTOR CO. LORAIN ASSEMBLY PLANT
5400 Baumhart Rd. Lorain, Ohio

An Equal Opportunity Employer (8-14)

FACTORY OPPORTUNITIES

We are a leading manufacturer of automotive related machinery supplying a worldwide market. We are seeking qualified machine shop personnel for our expansion program and have openings for the following:

MACHINISTS

- HORIZONTAL BORING MILL • VERTICAL BORING MILL
- MILLING MACHINE and ENGINE LATHE
- GRINDER — BLANCHARD, OD and SURFACE

Applicants for these jobs must have a minimum of 3 years experience and be able to read blue prints. Must be able to use measuring instruments for close tolerance work, and set up own work.

1st and 2nd SHIFT OPENINGS AVAILABLE

TODAY consider joining a progressive company offering liberal benefits.

GOGAN MACHINE CORP.

1440 East 55th Street (near Shoreway), Cleveland, Ohio 431-3941

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYs MODERNIOS KOPLYCIOS (jj)

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIŲ INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAISOMI REDAKCIJOS NUOZIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

ŽODIS Į LIETUVIŲ VISUOMENĘ

Štai ir vėl švenčiame mūsų istorinę Vasario 16-ąją, 56-ąją Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Lietuvių tautos priešpaudos metų skaičius žymiai auga, o likimas nerodo jokių šviesesnių pra-giedrulių. N erodo jų ir tarp-tautiniai pasaulio politikos įvykiai, be paliovos veikia-mi komunizmo nepaprasto veržimosi išgalėti visose gyvenimo srityse, visose tau-tose, visuose kraštuose.

Jei komunizmo grėsme šiandien jau susirūpinęs visas laisvasis vakarų pasaulis, tai mums gerai pažįstantiems jo mela, be humaniš-kumo ribų naudojamą bru-talumo jėgą, visa tarptau-tinės padėties įvykių rai-da kelia dar didesnį nerimą.

Ši 56-ji Lietuvos nepri-klausomybės Akto paskelbi-mo šventė dvasiniai tebė-ra visų lietuvių vienodai švenčiama, tiek Sbiro trem-tinių tarpe, tiek pavergtoji tėvynė ar laisvojo pasau-lio žemynuose.

Lietuvos laisvės sieki-mo idėja ir Vasario 16-ji diena kiekvieno krašto lietu-vius skirtingai įpareigoja. Mums, laisvuose demokrati-niuose kraštuose gyvenan-tiems tenka didžioji tų tauti-nių pareigų dalis ir atsako-mybė, nes būdami laisvė-je turime daug ir įvairių galimybių dalyvauti kovoje už Lietuvos nepriklausomy-bės atstatymą, tą kovą tęs-ti, nors dar užtruktų ir ilgą laiką.

Didėjant okupanto perse-kiojimams pavergtoji tėvy-nė, turi didėti ir mūsų pas-tangos prieš jį. Todėl Vasa-rio 16-tos dienos proga at-naujinkim ryžtą remti kiek-vieną Lietuvos laisvinime teigiamai besireiškiančią ini-ciatyvą stiprinant tautinę vienybę savųjų tarpe ir Lie-tuvos bylą keliant tarptau-tinės plotmėje.

Lietuvos Nepriklausomy-bės Fondas tyliai, bet kruopščiai jau eilę metų vykdo naudingus Lietuvai dar-bus. Yra išleidęs mūsų tau-tos laisvės kovotojų parti-zanų dainų rinkinį 'Lais-vės Kovų Dainos', redaguo-tos a.a. J. Aisčio. 1969 metų pradžioje išleido 1500 egz. anglų kalba veikalą apie Lie-tuvą 'Lithuania 700 Years' ir ją greit išplatinus teko leisti antrą laidą 1000 egz. ir paskui dar trečią vėl 1000 egz. Svetimiesiems sekmin-gai platina pripažinimą tu-rinti Stepo Zobarsko vado-vaujama Manyland Books lei-dykla, o lietuviams pats LN Fondas.

Šiuo metu yra jau paruoš-ta ir atiduota spausuvei ne-priklausomos Lietuvos lai-kotarpio istorija. Anglų kal-ba 'Lithuania 700 Years' dr. A. Geručio redaguota, prof. J. Jakšto, prof. J. Puzino, dr. A. Budreckio ir paties dr. Geručio parašyta, o mū-

sų visų aukomis išleis-ta.

Lietuvos Nepriklausomy-bės Fondo tolimesnių planų įgyvendinimui reikalingos vėl lietuvių visuomenės tal-ka, todėl maloniai prašome mums skirtą dalį siųsti: Li-thuanian • Independence Fund Inc., 87-80 96 Street, Woodhaven, N.Y. 11421 ar-ba įteikti Vasario 16 min-jimuose.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdyba

GRAŽIOS IŠKILMĖS ARGENTINOJ SENELIŲ ŽIDINYJE

Lietuvių Senelių Židinyje Quintana 1254 Adroque, Buenos Aires įvyko gražus 7-to ir 8-to gyvenamo bu-tų atidarymas - šventini-mas. Po to vaisė - pie-tūs. Gretimose bažnytelėje kun. J. Petraitis atlaikė šv. Mišias už S. Židinio na-rius ir darbuotojus. Tos die-nos proga pasakė gražų pa-mokslą, prašydamas pasi-melsti už S. Židinio valdy-bą, kuri taip pasiryžusiai darbuojasi ir visus prijaun-čiančius.

Po to įvyko minėtų butų atidarymas - šventinimas. Kūmais buvo Juana Stočku-nienė ir Vincas Lisauskas. Antroji pora: Ona Talmantienė ir Jonas Povilionis. Mi-nėti kūmai nesigailėjo dos-nios aukos S. Židiniui. Už jų aukas valdyba įteikė garbės aktus. S. Ž. valdybos sekret. Julius Mičiudus gambiai atidarė minėtą iškilmę ir jai vadovavo; pakviesdamas tarti žodį Lietuvių Centro pirm. Alfredą Ruplėną, ku-ris gražia savo tėvų kalba nušvietė S. Židinio padary-tą pažangą. Pradėtas dar-bas be sutaupų ir beveik per 4 metus jau turime 8-nius gražius, patogius gy-venamus butus. Visi užimti

Pirmojo kompartijos sek-retoriaus titulas Kremliuje reiškia šventaisiais lenini-niais aliejais pateptą sovie-tinį carą, o valstybės periferi-jose tokie pirmieji kom-partijos sekretoriai yra to caro atstovai. Juos galima lyginti su carinių gubernato-rių kategorija. Valdžia ne-ribota, budrumas aštrus, iš-tikimybė be priekaišto. Toks ok. Lietuvoje buvo Antanas Sniečkus, be precedento iš-žonglieriavęs savo soste 37 metus.

Jam buvo pavesta sekti viską, vadovauti viskam, bausti ir teisti. Norėdamas 'garantuoti' savo pareigų vykdymą, jis per eilę metų trėmė lietuvių ir gulagus. Iš šilto savo kabineto tvar-kė baudžiamuosius bolševi-kinis būrius. Jis statė komunizmą taip, kaip tą sta-tybą supranta barbariškoji maskvinė socializmo inter-pretacija. Jis statė komuniz-mą ant kapų, lavonų ir kan-čių.

Dabar jis miręs. Aštuonių gydytojų komisija (taip jau priimta ten įrodinėti įtartinų mirčių 'teisėtumą') savo 'medicininės išvados' tekstu užtikrino, kad mirtis įvykusi "dėl ūmaus kraujagyslių nepakankamumo". Taip pavadintas vulgariai-

familijariškos širdies atakos variantas. Žmonių kančioms negailestinga širdis sprogo dėl sklerozės.

Sniečkinis periodas nurie-dėjo į istorinius sandėlius. Jis paliko vertinimams, pa-vėluotiems reveransams, draugų atsiminimams, gal būt gatvių pavadinimams... Visa tai išgaišta ir vysta, kaip vainikai, sudėti prie jo karsto. Ties vakuojančiu Sniečkaus sostu susigrūdę pretendentių į sostą ruja ir kas užims jo vietą? Tai ne-trukus paaiškės. Tuo tarpu pirmosios posniečkinės die-nos eina nervingo laukimo ženkle. Kas bus ipėdinis? Ar jo buvimas bus užtikrin-tas? Ar jis sugebės laikytis ilgai? Juk ipėdinis bus pa-skirtas L. Brežnevo impri-matur būdu, o ir pats Brež-nevas jau senas ir jo sos-tas nėra bent dekadai už-tikrintas...

Pasiekusios mus žinios iš Vilniaus rodo didelę laidotu-vių bei 'atsisveikinimų' pom-pą. Prie karsto stovi Snieč-kaus žmona, vaikai. Ar tie vaikai būdinių valandą at-simena, kad jų senutė, Mari-ja Sniečkuvienė, mirė trem-tyje Hanau stovykloje, pa-bėgusi nuo bolševikų invazi-jos? Ar prisimena, kad jų dėdės ir tetos, Sniečkai, mi-rė Sibire, Norilsko ir Koly-mos stovyklose, jų tėvo An-tano ištremti?

Maskvos TASS paskelbė trijų šimtų žodžių nekro-loginį komunikatą, partinio posakių standarto būdu gir-damas velionį, kronologiškai dėstydamas juo partinius nuopelnus ir pasitenkinda-mas gana kukliais jam kom-plimentais. Šis komunikatas pasirašytas Kremliaus di-džiūnų. Jų 28. Prie jų, para-šų pabaigoje pridėti 12 aukščiausiųjų ok. Lietuvos partiečių. Kremliaus parei-gūnai pasirašė alfabeto tvar-ka, bet kitaip pasirašė ok. Lietuvos pareigūnai. Ir no-rom-nenorum tenka manyti, kad jų pasirašymo tvarka reiškia jų hierarchijos laip-tus. Pirmasis jų yra Alber-tas Barauskas, buvęs 'liau-dies kontrolės komiteto' va-dovas, stambus partinis šu-las, pusmetį, kaip ir A. Sniečkus, 'partizanavęs Tė-vynės kare'. Gimęs 1915 me-

mų butų. Prisimenu ir ne-galiu iškęsti nepareiškes pa-dėkos ir JAV lietuviams, ku-rie yra parėmę nemažą au-ka S. Židini. Būdamas 1972 m. JAV ten mažai prašydamas (nes turėjo daug aukų ieškoti kongresui) ir tai gavau virš 100 dolerių. Vienybės viskas galima.

Juozas Šiušis

POSNIEČKINIS ŠURMULYS OK. LIETUVOJE

tais, A. Barauskas yra rim-tas ir nusipelnęs pretenden-tas į A. Sniečkaus sostą. Tai, suprantama, prielaida, nes ir prie sosto artimiausieji negali išpėti kuriais koji-riais Kremlius pradės ope-ruoti posniečkiniam perio-de.

Idomu ir tai, kad šiame 'keturiasdešimties stambiau siųjų' skelbime - nekrologe, yra M. Suslovo ir V. Chara-zovo parašai. Kaip žinia šie partiečiai 'demaskavo' ok. Lietuvoje susisilėpusį 'na-cionalinį šovinizmą', penk-mečio plano vykdymo ne-veiklumą ir kitas bolševiki-nes nuodėmes. Po jų triukš-mingo vizito ir revizijos, A. Sniečkus negyveno nė mė-nesio! Tad kas gi gali nesu-rišti Suslovo-Charazovo 'de-maskavimų' su Sniečkaus 'staigiuoju širdies krauja-gyslių nepakankamumu'?

Greta TASS skelbimo-nekrologo, ok. Lietuvos per-sonalinė partinė vadovybė paskelbė savo, "Antanui Sniečkui mirus", pareiški-mą. TASS pranešimas tilpo 'visasajunginės' spaudos pus-lapiuose; ok. Lietuvos parti-nių žymūnų pareiškimas buvo skirtas LTR spaudai. Viename ir kitame tekstuose seka identiški sakiniai: trumpi bio-brožai ir parti-nių nuopelnų skaičiavimas.

Ok. Lietuvos nekrologinis tekstas turi asmenišką ini-ciatyvą vaizdą. Nėra parei-gūnų titulu. Bet, savaime suprantama, teksto nepasi-rašė šiaip sovietiniai pavaldiniai, ant gatvių kampų su-gauti, bet žymiausiai ok. Lietuvos tūzai. Pasirašė 101 asmuo. Kadangi čia parašai

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI WASHINGTONE

Ketvirtadienį, vasario 7 d. JAV senate buvo minima Lietuvos Nepriklausomybė. Kalbą pasakė senatorius Chrales Percy primindamas, kad šiemet sueina 56 metai nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Pabrė-žė, kad Lietuva tvarkėsi pagal demokratinę konstitu-ciją ir pasiekė daug laimė-jimų. Deja, 1940 m. ji buvo sovietų okupuota. Mes nega-lime užmiršti Lietuvos lais-vės. Pažymėjo kad lietuviui yra nepalaužiamos dvasios. Priminė, kad vasario 1 d. įne-šė rezoluciją dėl Kudirkos išlaisvinimo. Ją drauge pasi-rašė senatoriai Philip A. Hart, Hubert Humphrey, Nehry M. Jackson ir Adlai Stevenson III. Atstovų rū-muose tokią pat rezoluciją įne-šė kongresmanas Robert P. Hanrahan su 50 kitų at-stovų. Senatorius Percy pra-šė, kad rezolucija dėl Kudir-kos būtų perteikta JAV at-stovui prie Jungtinių Tautų kad ją persiųstų Žmogaus teisių komisijai. Senatorius Percy pabrėžė didelį lietu-vių įnašą į šio krašto gyve-nimą. Yra žinių, kad sena-torius Percy Washingtonė ir Paryžiuje turėjo ilgus pasi-kalbėjimus Kudirkos reikalu su aukštaisiais sovietų pa-reigūnais.

Lietuvos Nepriklausomy-bės minėjime senato posėdy-je dalyvavo iš Lietuvos At-stovybės Dr. S. Bačkis ir Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija - pirmininkas, Dr. K. Bobelis, informacijos direktorius, kun. dr. Juozas Prunskis, valdybos narys, Eugenijus Smilgys, ir ALT atstovas Washingtonė, dr. Jonas Genys.

Senatorius Percy asmeniškai priėmė ALT delegaciją. Dr. Bobelis senatoriui Per-

seka alfabeto tvarka, nega-lima rasti pagrindo spėjimui 'kas ant ko bosas'.

Ta 'šimtinė su vienu' yra savotiška senos romė-niškos centūrijos imitacija. Romos kariuomenė buvo suskirstyta šimtinėmis, cen-tūrijomis. Centūrija turėjo savo centūriją, arba centū-rijoną. Tokiu, iki šiol, buvo A. Sniečkus. Šioje bolševi-kinų smogikų šimtinėje 19 nelietuviai. Tad vyriausioje personalinėje bolševikinėje viršūnėje 20% sudaro ok. te-ritorijon atsiųstieji prievaiz-dai. O jeigu iš to sąrašo iš-imti, atrodo, tiktai 'kompli-mentiniai' įsileistus asme-nis (poetai, rašytojai, muzi-kai), nelietuvių procentas personalinėje krašto valdy-mo viršūnėje padidėja iki 35%...

Tokiomis savotiško lūžio dienomis nejučiomis atsi-skleidžia okupacinio režimo detalės, kurios, paprastai, tūni šėšeliuose, suslėptos, nepastebimos. Kaip ir ame-rikiniai kremnologistai, di-delės ar mažos krizės metu, stengiasi atspėti: kas ten bus? Kur link asmeninės kaitos pasekoje nužengs ir visas aparatas? - mes galė-tumėm statyti prognozes. Bet jų sąmoningai vengia-me. Jeigu Kremliaus krizės tėra Kremliaus reikalas, Vilniaus krizė nėra Vilniaus reikalas. Vilniaus klausimus apspręs ir patvarkys Krem-lius.

Tad greta prognozių yra tikra tuo tarpu mįslė: kas bus A. Sniečkaus galios paveldėtojas? Netrukus, tai mes sužinosime. Bet ir tokį nominavus, dar ilgoką laiką reikia palaukti, kol naujo va-dovo padėtis stabilizuosis. Kaip rašinio pradžioj pami-nėta: niekas nedrįsta galvo-ti, kad L. Brežnevo diktatū-ra tęsis dar dekadą, kitą.

cy priminė kad Kudirkos motina gimusi Amerikoje ir senatorius pažadėjo inešti atitinkamą pataisą savo raš-te. Taip pat dr. Bobelis priminė apie padidėjusius tikinčiųjų persekiojimus ir areštus Lietuvoje. Senato-riui Percy buvo įteikta slap-tai Lietuvoje leidžiamos ka-taliku kronikos anglų kalba knyga.

Dr. Bobelis ir Dr. Genys turėjo lietuvių reikalais pasikalbėjimą valstybės depar-tamente, taip pat su kongres-manu Edward J. Derwinski-ki ir su turkų ambasada dėl Brazilskų. Eugenijus Smilgys ir kun. Juozas Prunskis Lietuvos ir Kudir-kos reikalais aplankė sena-torių Henry M. Jackson ir kongresmaną Frank An-nunzio. Dr. Bobelis, dr. Ge-nys ir kun. Prunskis vakare dalyvavo Joint Baltic American komiteto posėdyje. Ko-miteto vadovavimą nuo šių metų perima lietuviai. Nau-juoju komiteto pirmininku lietuvių delegacija parinko dr. Genį.

Atstovų rūmuose Vasa-rio 16-tos minėjimas bus ko-vo 5 d.

ALT Inf.

FITTERS-WELDERS

STEEL TANK AND PLATE FABRI-CATION

NEED EXPERIENCED - Fitters who can read drawings and fabricate.

TOP WAGES - And fringe benefit. Good opportunity for qualified men.

ROSS TANK & WELDING CO.

MUNITH, MICH. 49259

517-596-2987

An Equal Opportunity Employer (10-14)

WANTED 1ST CLASS SKILLED MACHINE OPERATORS & SET UP MEN

Must be able to work from blue prints and close tolerance. Day shift and good benefits.

TRUE FORM MACHINE

3841 RIDGE RD. CLEVELAND, OHIO (10-12)

Argentinoj buvo pašventinti senelių židinio dar du nauji nameliai. Viso dabar jų bus 8. Nuotraukoje iš kairės namelių šventinimo kūmai Jonas Pavilionis ir Ona Talmantienė, kuriems išd. Juozas Šiušis įteikia pergamentą. Už jo stovi Talmantas ir V. Grigaitis.

A. Kirstuko nuotrauka

BROLIŠKA MEILĖ

(2)

(Tęsinys)

Lenkijoje Nikodemus pa-
būvoja keletą dienų. Lenkai
nors ir lengvai pažadėję su-
tvarkyti Valiantui langą,
taip greit vis dėlto negali.
Belaukdamas Nikodemus
vakarais sėdi bare ir ambasadoriauja Australijai. Po
Lietuvos, tai sekantis ge-
riausias kraštas. Kartais,
truputį daugiau 'Wyborowos',
paėmus iškildavo karštesni
debatai, bet jo draugams
domintis daugiau Australija,
negu Liublino unijos teisėtumu;
ta pati 'Wyborowa' karštį atvėsinavo.

Pagaliau langą sutaisė.
Tikrai nuoširdžiai lenkiškai.
Surastas langas buvo per
mažas, todėl uždėjo fanerinius
rėmus iš šonų. Gražiai
blizgančiai nupoliravo, jog
net ir 'Chrysler' firma būtų
galėjusi didžiulius. Nors
langas valytojai nebeveikė,
tačiau lietūs ant barzdos
nelijo ir iš lauko tuose rėmuose
Nikodemus atrodė "jak sam
krul Jagiello, pan Nikodemu!"

Po gerų pietų, 'ant abiejų
kojų' spritnumo paėmęs,
atsibūciavęs ir pažadėjęs
visų patarimų laikytis, išvažiavo
tėvynės link.

Sekantį rytą nesuvažinė-
jes vištos, nei avėlės, atsi-
duria Lietuvos pasienyje,
kontrolės punkte, nepertoliaus
nuo Vilniaus. Lenkų sargyba
patikrina dokumentus, apžiūri
ar nėra Valiantu pasislėpusio
nereikalingo žmogaus —
praleidžia į Lietuvos pusę.
Dar lenkų puoselė širdį ir
kojas apėmęs savotiškas
drebulys praeina. Anoj pusėj
savi. Taigi, 'savi', bet ir 'naši'
ne tokie. Jie nemoka
lietuviškai, nemoka rusiškai.
Gerokai saule nudėgę ir
labai jau primerkomis
akimis. "Dievai žino kas?
Tadžikai, ar turkmenai?"
— spėlioja sau vienas
Nikodemus. Sargybiniai
ilgai vaikšto aplink Valiantą;
paglosto ir paspardo. Iškratė
viską; apkraustė ir patį
Nikodemą. Nusirengti neliepė,
tačiau kratė ir glostė kiekvieną
raukšlę. Po užpakaline
sėdyne rado paslėptus
'ginklus'; du revolverius
su 'cowboy' uniforma ir
plastikinį šautuvą, kuriuos
Nikodemus vežė sesers anū-
keliui. Sargybiniai džiaugsmu
netverdami konfiskuoja
Nikodemo 'arsenalą'; matyti
šitoks grobis jiems reikė
gerą premiją ir, galbūt, medali.
Pastatė Nikodemą prie
stulpo ženklais parodydami
ramiai stovėti. Patys irgi
nejuda. Aiškiai matyti, jog
vienas kitu nepasitiki ir
bijo vieną kurį palikti su
Nikodemu. Suprantama; likęs
vienas kuris, gali ko gero su
visu Nikodemu pabėgti ir
pašvilpk paskui medaliui ir
premiškai. Gerą valandą
paaukus atėina pakeisti
sargybos. Nikodemui nesupran-
tamai pašūkavę ir apstumdę,
kad ramiai stovėtų du
tekini nubėga iki netolimos
būstinės ir Nikodemus jau

iš tolo girdi rusiškai rėkiant
jog sugautas teroristų orga-
nizatorius iš zapadu' su
specialia 'zagraniečna' mašina
ir trim taip pat 'zagraniečnais'
ginklais. Neprašėjęs
nė pusvalandžiui atvažiuo
sunkvežimiu pilnas milicininkų,
įsisodino jau drebantį
nuo ilgo ramiai stovėjimo ir
pykčio Nikodemą. Negelbė-
jo klausimai, kas atsitiks su
Valiantu, nei reikalavimai
susirišti su giminėmis ar
kokia nors aukštesne lietuviš-
ka instancija užsienio turistų
reikalams. Negelbėjo nei
jo rodomas leidimas, gautas
sovietų konsulate Australijoje,
duodęs teisę įvažiuoti į
kraštą savu automobiliu.

Nuvežė Nikodemą į Vil-
nių, į NKVD rūmus. Negali-
ma būtų sakyti, kad NKVD
žiaurūs ar panašiai. Priešin-
gai; ten jam davė labai gerus
pusryčius ir draugiškai,
nors labai ilgai, klausinėjo,
kokiai banditų gaujai veža
ginklus. Nikodemus atsilygi-
no tuo pačiu draugiškumu
ir nuoširdžiai atvirai išdavė
'banditą', sesers anūkėlį,
aštuonių metų Antaniuką. Tai
jam dovanoms buvo skirta;
kutosuotas 'cowboy' švarkas,
du 'sixshooteriai' ir šautuvas.

NKVD pareigūnas pasi-
junta nelabai patogiai ir pas-
skambina, kad tučtuojau pri-
statytų konfiskuotus 'ginklus'
ir Nikodemo Valiantą. Už
keleto minučių sargyba
skambina, jog Valiantu pri-
statyti negali, nes ten, kur
sėdi šoferis nėra vairo. Nie-
kas neišdrįsta vairuoti. Veža
patį Nikodemą net dvi
NKVD mašinos. Vienoj Ni-
kodemas su pareigūnu, o
antroj — bene keturi enka-
vedistai; matomai, šiaip sau,
tik dėl visako. Grįžta į Vil-
nių lydimas tų pačių dviejų
mašinų. Viena pirma, kita —
paskui. Pareigūnas atsisėda
Valiantu. "Jak sam krul
Jagiello", nusišypso Nikode-
mas. Patikrinę Nikodemą
dar kartą ir įsitikinę, kad
"ginklai" tikrai nebus panau-
doti prieš revoliucijos ide-
lą, vargšą Nikodemą palei-
džia, bet Valiantą užrakina
NKVD garaže.

Nikodemus, kaip ir visi,
tegavo leidimą penkioms die-
nomis. Buvo davęs telegramą
iš Lenkijos, kurią dieną
atvyksta. Viena diena štai
jau praėjo. Suvažiavusiems
giminėms Inturisto įstaiga
pranešė, kad Nikodemo nėra.
Važiokit namo ir nelaukit!
— Ka jie ir padarė.

Nikodemus giminės gyve-
na Džukijoje, prie lenkų pa-
sienio, bet toli nuo Vilniaus.
Brolio vien koja kolchoze
kuliamosios nutraukta. Jam
sunku keliauti. Motiniukė
86 metų. Grįžo iš Vilniaus
verkdama sūnaus nepamačius.
Surado seserį su vaikais
ir anūkais dar Vilniuje.
Sėdi visi viešbuty ir verkia.
Na, ne visi verkė. Anūkeliai
čiulpė australiškus šokoladus,
dalinosi ir

varžėsi dėl dovanų ir šaudė
mandriais ginklais.

Nikodemus su seseria
vaikšintėja iš vienos įstai-
gos į kitą, prašinėja leidi-
mo nuvažiuoti į kaimą pas
mamą ir brolių. Pravaikš-
tinėja vėl visą dieną veltui.
Ne! Į kaimą, į Džukiją ne-
gali! Trečią dieną suranda
taksi šoferį, kuriam gerai
užmoka; kuris pažada atvež-
ti brolių ir motiną. Tačiau va-
kare nei taksio, nei giminių.
Ketvirtą dieną išvažiuo-
ja sesuo pati atvežti gim-
nais. Per tą laiką Nikode-
mas bindzinėja po miestą
vienas. Tačiau ne vienas;
žino ir jaučia, kad turi
draugą, kuris nė žingsnio
nuo jo neatstoja. Užėina į
restoraną, jaučia ir 'drau-
gą' netoliese.

Nikodemus nemėgsta vi-
nas gerti, todėl minioje
stengiasi surasti kompani-
joną. Sunku, nes žmonės
visi baimingai ir su atėiviais
nelabai greitai užmegsti pa-
žintis.

— Kokio velnio turiu gerti
savo tėvynėj vienas? —
sako kelneriui. — Pasakyk
tam, kuris mina mano žings-
nius, kad ateitų prie stalo,
aš jam gerai užfundysiu.

Kelneris labai nustemba
ir sako nežinas apie ką Ni-
kodemas kalba. Tačiau po
kurio laiko prie stalo prie-
na vyras ir paklausia, ar
vieta laisva? Nikodemus jau-
čia, kad jis tas 'nepažįstamas'.
Pamažu užmezga pokalbį,
Nikodemus vaišina ir
jiedu geria iki uždarymo va-
landos.

— Myliu tave, broliuk! —
virstiniuodami eina abudu.
Lauke susikabina. — Myliu
tave, — lala girtas Nikode-
mas. — Ir kodėl, tu durnas,
iš karto neprisisitai, kad
tave paskyrė mano Vilniaus
šešėliu? Būtume pagėrę at-
sakančiai visą dienele. —
Kažkoks keistas juokas už-
ėina Nikodemui. — Tu manai,
kad Australijoje kas nors pa-
tikės, kad geriau ir, va, pa-
bučiuosiu savo šešėlį? Cha-
cha! —

Sekančią dieną šešėlis jau
oficialiai dalyvauja Nikode-
mo Vilniaus vizito veikloje.
Paskutinę naktį net ir per-
nakvoja drauge, nes šešė-
lio kojos nebevalioja vesti,
kur skirta. Galbūt jau ir pi-
lietinės drąsos pritrūko at-
reportuoti visada blaiviam
NKVD.

Lietuvoj giminių ir drau-
gų susitikimai visada yra
apsčiai laistomi. Degtinė ir
ašaros teka upeliais. Juk ži-
note patys?!

— Pašnekėkim apie gyve-
nimą, — sako Nikodemus su
visais rūbais skersai lovos
nūvirtusiam savo šešėliui.
Jis pats irgi nenusiūngęs
nūvirsta greta.

— Gyvenimas, Nikodemai,
— švebeldžiuoja girtas 'drau-
gas-šešėlis'. — Gyvenimas
yra toks 'bledė j—mat', jog
negirtas tu jo gyventi
negalėtum. Atsiprašau, Ni-
kodemai, už keiksmažodžius

Č. GEDGAUDAS IR ISTORIJA IV

NUSTATYTOS TVARKOS ARDYTOJAI

(3)

JURATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

Siūlau Tau paimti ir ran-
kas, skaitytojai, bet koki
universalios istorijos vado-
vėlį. Kokį bėpaimtum, jis
bus veik garantuotai suskir-
tytas sekančiais skyriais:
sumerai, hititai, Egiptas,
Babilonija, Graikija, Ro-
ma. Paskui nei iš šio, nei iš
to, atsiras chaotiškas sky-
rius apie 'tautų kraustyma-
si', po kurio istorija vėl bus
švariai surūšiuota į Prancū-
zijos, Anglijos, Ispanijos
ir t.t. atskiras istorijas. Ši-
taip pasaulio raidą tvarkin-
gai į gabaliukus sukarpus,
vietomis atsiras naivios pas-
tabos apie pav. graikų tiky-
bos, ir politinės santvar-
kos, ir socialinės struktū-
ros, ir visų meno, ir mokslo
šakų, ir filosofijos, ir gyve-
nimo būdo, ir pramonės, ir
statybos technikos, 'itaką' į
Romą, todėl, kad kai kurių
patricijų vaikai kartais va-
žiudavo mokyti į Graiki-
ją (!?). Arba užtiksimė to-
kias nesąmones, kaip nuro-
dymus, kad Europos kilmin-
gųjų, karališkų ir net impe-
ratoriškų šeimų herbai atsi-
radę nusižiūrėjus į hititų
piešinius kryžiaus karų etc.

Ši pastarąji šedevras esu
užtikusi labai rimtoje enci-
klopedijoje, vienoje garsiausių
pasaulyje, visai neatsi-
žvelgiančioje į faktus, kad a)
herbai egzistavo Europoje
gerokai prieš kryžiaus ka-
rus ir b) pirmieji hititų
griuvėliai buvo surasti ir at-
kasti XIX šimt. gale.

Vienas didžiųjų Pietų
Amerikos praeito šimtmečio
mokslininkų, M.E. de Rive-
ro y Ustariz, irgi tvarkin-
gai sukaišiojęs pasaulio isto-
rijos gabalėlius į aklinais už-
darus stalčiukus, prabėgom
visgi pastebė, kad Egipte ir
prieškolumbinėje Pietų
Amerikos inkų kultūroje,
tam tikri laidojimo indai
turėję tą pačią išvaizdą, tą
pačią paskirtį ir buvę vadi-
nami TUO PAČIU VAR-
DU. (1) Šią nepaprastą
svarbos pastabą padaręs,
gerbiamas mokslininkas
nestabtelėjęs pasineria at-
gal į 'savo sritį', net neban-
dydamas klausimo toliau
gvildentis.

Savo knygos 49-tame pus-
lapyje, Č. Gedgaudas aprašo
kitą panašią padėtį: "Imama
kuri nors tauta, pav. prūsai,
ir bandoma išnagrinėti jos

nes ir keiksmą jie su savo
apš-tu gyvenimu atnešė.
Tokių, keiksmo ir gyvenimo,
dar neturėjom savo. Ar
gali būti kokie gražūs žo-
džiai, kurie galėtų apsa-
kyti tokį biurų gyvenimą? Gy-
venimas — paskutinis, pas-
kutiniausias 'svolačius'. Ar
tu supranti, kas yra 'svola-
čius'?

Palikim juos šį kartą; nu-
virtusius, atviromis, girto-
mis širdimis. Jiedu broliai.

(Bus daugiau)

raidą tik iš rašytos istori-
jos. Rodos, viskas tvarkoje.
Nustatome 'pradžią', vidu-
rys ir galas. Bet vėliau ky-
la nemalonios staigmenos,
kai atrandama Didžiojo Nau-
gardo kasinėjimuose X am-
žiaus Prūsų gatvė (prof. S.
N. Orlov, 1968 m), o taip pat
mano jau anksčiau minėti
prūsai Pietų Prancūzijoje,
Liauduvijų slėnyje — ir vėl
Lotaringijoje. Kadangi isto-
rija jau parašyta, ir tiems
'eimigrantams' tenai vietos
nebuvo numatyta, susidaro
gana keblai padėtis... Ar
bandysime tuos nustatytos tvar-
kos ardytojus nuginčyti? Ar
juos skelbti išeiviais? Ar pa-
togiausia užmiršti, lyg jų
niekas ir nebūtų minėjęs?"

Ši pastaroji 'užmiršimo
išeitis' yra neišvengiama.
Mat čia slypi faktas, jog to-
kį "į bendrą schemą nepri-
taikintą" atradimą rimčiau
aptarus, tuo pačiu yra su-
griaunama nusistovėjusi isto-
rinės klasifikacijos siste-
ma ir yra susiduriama su
hipoteze, jog VISOS tai sis-
temai priklausančios studij-
jos gali būti netikslios, o gal
ir visai klaidingos.

Konstatavus dabartinis
istorijos klasifikacijos me-
todo silpnybes ir nedatek-
lius, gal pirmoje vietoje
reiktų pastebėti, kad baltų
tautų istorijos atveju, šian-
dieną įprasti istorinės klasi-
fikacijos metodai nebegalio-
ja

Baltų istorija, prakti-
škiems tyrimų tikslams, gal
tikslai galima būtų suskirstyti
sekančiu būdu: 1) Pats
tautos kamienas, kurio poli-
tinio ir ekonominio centro
vietovės tolygio keitėsi, pa-
mažu slinkdamos šiaurės va-
karų kryptimi, iki dabarti-
nio Vilnius - Klaipėda -
Ryga trikampio. 2) Periferi-
nių sričių, įvairių išsiplėti-
mo bangų, bei karinėmis
ekspedicijomis sukurtų toli-
mesnių valstybių palaips-
nis nutolėjimas nuo cen-
trinės baltų kultūros. To pro-
ceso metu atsirado, išaugo,
subrendo ir galop atitrūko
nuo bendro baltų kamieno
veik visos vadinamosios da-
bartinės 'indoeuropiečių' tau-
tos. 3) Įvairios kolonizacijų
bangos, palikusios baltų kal-
bos, tikybos, kultūros pėdsakus
įvairiuose žemynuose,
ne baltos rasės tautose.

Tiktai tokiu būdu suskirs-
čius mūsų tautos istoriją bus
galima pradėti susigaudyti
visų aukščiausiai minėtų "Nu-
statytos istorinės tvarkos
ardytojų" atvejais. Tiktai ši-
taip į mūsų istorinę raidą
pažiūrėjus, įgaus logišką
prasmę tokie 'keisti' fenome-

nai, kaip Perkūno, žaibų die-
vo, buvimas P. Amerikos
inkų tikyboje (kur jis išlai-
kė tą patį vardą, kaip ir
pas mus), kaip pav. prūsų
gatvė Didžiajame Naugarde
kaip sembų įrašai Pirenė-
juose ir Vytis Ispanijos ka-
ralių herbe, kaip užkariau-
tojo Vyčio buvimas Ceila-
no saloje ir t.t.

Tiktai tokiu būdu suskirs
tę mūsų istorijos studijas,
galėsime suprasti, kodėl Č.
Gedgaudas primygtinai rei-
kalauja skirti mūsų tautos
istoriją nuo Lietuvos valsty-
bės istorijos. Mat Lietu-
vos valstybės istorija tėra
vienas epizodas plačioje mū-
sų tautos istorijoje.

(1) Egipto 'kanopa' ir, anot
Rivero y Ustariz, inkų ta pa-
ti 'kanopa'; žiūr. taip pat. lot
k. 'canopus'.

Kaina \$15.00

Perlaidas galima siųsti
tiesiog autoriui Česlovui
Gedgaudui, P. O. Box 5544,
Santa Monica, Cal. 90405.

FACTORY

- Radial Drill
- Horizontal boring mill
- Turret lathe
- Milling machine
- Tape control drill press
- Planer
- Fitters
- Welders

Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance.
New 2-year labor agreement
just entered into, providing ex-
cellent hourly rates and company
paid fringe benefit program.
Steady employment assured due
to sizeable backlog.

CLEVELAND CRANE & ENGINEERING

Div. of McNeil Corp.
1271 EAST 289 ST.

WICKLIFFE, OHIO 44092

An Equal Opportunity Employer
(11-14)

TAUPLYKITE DABAR

SANTAŪPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO.
NES NUOŠIMCIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:
7¼% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)
6¼% — yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint
Anthony
Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMA

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerijų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

STUDIJA APIE LIETUVOS ŠVIETIMĄ

STEPAS VYKINTAS

Dr. Antanas Rukša (73 m.) yra žinomas kaip mokslininkas, klasikinės filologijos specialistas, pedagogas, vertėjas. Nemaža metų jis yra buvęs įvairių gimnazijų mokytojas, direktorius, universiteto profesorius. Todėl švietimas jam yra artima ir miela sritis. Nenuostabu, kad praeitą vasarą susilaukėme jo studijos apie Lietuvos švietimą, kuri kukliai pavadinta "Kai kurios šių dienų Lietuvos švietimo problemos". Šia tema 1972 m. Stuttgarte jis laikė paskaitą "Lietuviškųjų Studijų" savaitės klausytojams, o vėliau, ją papildęs, atidavė "Europos Lietuviai" išspausdinti. Taigi, ši studija yra atspaudas iš "Europos Lietuvos" 1972 m. nr. 40-50 ir 1973 m. nr. 1-6.

Šioje studijoje autorius nagrinėja tris šių dienų Lietuvos švietimo problemas: Lietuvos gyventojų išsimokslinimo atsilikimą, lenkiškų mokyklų Vilniaus krašto ir rusifikacijos klausimus.

Kalbėdamas apie švietimą, jis naudojami sovietine statistika, kuri, mano nuomone, nevisuomet yra patikima. Pagal šią statistiką iš 1000 (10 metų ir vyresnių) gyventojų su baigtu ir nebaigtu aukštojo mokslo 1959 m. Lietuvoje buvo 232, S. Sąjungos vidurkis — 361 (atsilikta 129), 1970 m. Lietuvoje — 382 asmenys, sovietinis vidurkis — 483 (atsilikta 101), Gruzijoje — 554, Latvijoje 517, Armėnijoje — 516 ir Estijoje — 506. Iš 10.000 gyventojų studentų Lietuvoje 1968-69 m. buvo 176, Armėnijoje — 209, Rusijoje — 202, Turkmenijoje — 125. Taigi, Lietuva akademinio mokslo srityje užima 6 vietą. Iš 10.000 gyv. specialiųjų vidurinių mokyklų moksleivių Lietuvoje buvo 205, Rusijoje — 196, Gruzijoje — 105. Lietuva šioje mokslo srityje užima pirmąją vietą. Ir iš 1.000 gyventojų bendrojo lavinimo mokyklų mokinių Lietuvoje buvo 182, Azarbeidžane — 260, Uzbekijoje — 249, Rusijoje — 201, Latvijoje — 148. Lietuva čia užima 12 vietą, o Ukraina, Estija ir Latvija — paskutines vietas.

Darydamas išvadą, autorius pažymi, jog "Lietuvos švietimo atsilikimo priežastys glūdi ne tiek šių dienų švietimo sąlygose, kiek tolesnėje ar artimesnėje praeityje". Pradedant 1940 ar net ir 1939 m. pabaiga, Lietuva yra išgyvenusi tris okupacijas, du karus, genocidą, masinius trėmimus etc. Vien tik per pirmąjį Lietuvos gyventojų trėmimą buvo ištremti 1089 mokytojai. O kiek jų dar ištrėmė per gausybę kitų trėmimų.

Autorius nagrinėja ir carinės Rusijos padarytas skriaudas Lietuvai švietimo srityje. "Carinė rusų valdžia ir švietimą Lietuvoje slopino daug griežčiau, negu Latvijoje ar Estijoje" — teisingai pabrėžia. 1832 m. rusų valdžia uždarė Vilniaus u-tą, o vėliau ir likusias aukštąsias mokyklas, uždraudė lietuvių spaudą lotyniškais rašmenimis, trėmė lietuvių mokytojus iš Lietuvos.

Toliau autorius pabrėžia jog "lyginant su Latvija ir Estija, Lietuvos gyventojų išsilavinimo rodiklį dar žymiai sumažino žydų tautybės gyventojų genocidas ir

teritoriniai Antrojo Pasaulinio karo meto pasikeitimai". Lietuvoje 1923-39 m. žydų buvo tarp 7 ir 8 procentų. Dabar jų beliko 0,8%. Lietuvos žydai, kaip miesto gyventojai, labiausiai naudojo mūsų mokyklomis: 1922 m. Kaune buvo 41,8% žydų studentų! Latvijoje 1935 m. buvo 4,8%, o 1970 m. — 1,6%, o Estijoje visą laiką tebuvo vos 0,3% žydų.

Lietuvos gyventojų pasikeitimas karo metu taip pat paveikė švietimą. Klaipėdos krašto gyventojų dauguma išsikėlė į Vokietiją, Vilniaus krašto gyventojai, kurie orientavosi į Varšuvą, persikėlė į Lenkiją.

Labiausiai Lietuvos gyventojai nukentėjo dėl bolševikinio ir nacinio genocido. Pagal K. Pakštą visų genocidų (nacių ir rusų) per 20 m. (1939-59) padaryti Lietuvai nuostoliai siekia 1.239.000 gyventojų. Pagal P. Zundę — 1941-59 m. Lietuva neteko 1.090.000 gyventojų.

Galutinė autoriaus išvada: "Lietuvos gyventojų išsimokslinimo vidurkis atsilikęs daugiausia dėl dviejų pagrindinių priežasčių: dėl kultūrinio Lietuvos atsilikimo paveldėto iš carinės Rusijos valdymo laikų, ir dėl Lietuvos gyventojų sudėties pasikeitimo ryšium su Antrojo Pasaulinio karo ir pokario įvykiais, kai Lietuva neteko vieno milijono labiausiai išsimokslinusių gyventojų dalies ir gavo pusę milijono labai žemo išsimokslinimo vilniečių gyventojų pakaitalą".

1952 m. Komunistų partija Vilniuje ėmė leisti lenkų kalba dienraštį, o vėliau ėmė steigti Vilniaus krašte lenkų mokyklas. 1967 m. Lietuvo-

je buvo 200 lenkiškų mokyklų. Tai greičiausiai Maskvos taktika pagal dėsni: divide et impera" (skaldyk ir valdyk).

Paskutiniame studijos skyriuje autorius gvildena rusifikacinės indoktrinacijos ir jos paveikimo klausimą. Jis čia pažymi, kad "šių dienų Lietuvos švietimo gaires diktuoja Sovietų Rusijos valdžia, kuri tęsia imperalistinę ir nacionalistinę carinės Rusijos politiką. Imperalistiniams ir asimiliaciniams carinės Rusijos tikslams tarnavo trys... priemonės: autokratija, stačiatikybė ir tautybė. Carinę autokratiją dabar atstoja proletarijato diktatūra, stačiatikybė — ateizmas, tautybės, arba nacionalizmo principą — proletarinis internacionalizmas, kurio vardu skiepijama vadinamoji "tautų draugystė", ypač meilės jausmai rusui, "vyresniajam broliui".

Nežiūrint didžiausių Maskvos bolševikų pastangų surusinti Lietuvą, anot autorius, Lietuva yra atspari prieš okupantą ir tęsia mūsų tautos atgimimą, pradėtą antroje XIX amžiaus pusėje.

Ši dr. A. Rukšos studija yra parašyta su dideliu moksliniu kruopštumu ir objektyvumu. Su ja pravartu susipažinti ne tik švietimo darbuotojams, bet ir kiekvienam lietuviui, kuris domisi dabartinės Lietuvos problemomis. Tik galima, kad šios studijos, tur būt, labai mažas egzempliorių skaičius "Nidos" atspausdintas ir nežinia, kur ją galima gauti ir kiek ji kainuoja. Studija yra nedidelio formato 75 puslapių. Išleidimas gana kuklus — tremtiniškas.

HARTFORDE SKAMBĖJO DAINA

Sausio 26 dienos vakare LAP klubo salėje susirinko daug žmonių pasiklausyti Moterų Choro debiutu.

Šis Moterų Choras, vadovaujamas ir diriguojamas muz. Jurgio Petkaičio, rengėsi šiam koncertui gana ilgai, bet už tat ir pasirodė labai nepaprastai.

Koncertą atidarė choristė Gražina Aleksandravičienė, pažymėdama, kad vyrams 'atostogaujant', kad Hartforde neužgestų lietuviška daina, ėmėsi darbo moterys, muz. Jurgiui Petkaičiui vadovaujant.

Moterų choras susideda iš penkiolikos choristė, dar vidutinio amžiaus moterų. Koncerto metu jos atrodė labai puikiai, nes ta ilgų suknių violetinė spalva dar jų grožį didino...

Koncertas susidėjo iš trijų dalių. Pirmoje dalyje padainuotos šios dainos: Devynbalsė — žodžiai Antano Saulyno, muz. Mikalojaus Noviko, Piršleliai — žodžiai Vytauto Bložės, muz. Algio Bražinsko, Žalasis Potvynis — žodžiai Jono Lapašinsko, muz. Algio Raudoniko, Pienė — žodžiai Antano Saulyno, muz. M. Vaitkevičiaus, Puiki Naktelė — Neapolitaniška daina; Moterų Choriui harmonizavo Jurgis Petkaitis.

Antroje dalyje Irena Petkaitienė (sopranas) ir Dr. Izidorius Alis (baritonas) duetu padainavo keturias dainas: Gyvenki, juokis ir my-

lėk — žodžiai M. Stružo, muz. K. Žižiūno, Nesek sau rožės prie kasų — žodžiai Maironio, muz. Paulausko, Aš išvilkičiau čigono rūban — iš Čigonų operos, muz. Stasio Šimkaus, Atjok, Berneli, vakare — liaudies daina, muz. A. Pociaus. Duetus padainavo puikiai!

Trečioje dalyje vėl pasirodė Moterų choras su šiomis dainomis: Prie šventosios — žodžiai Jono Lapašinsko, muz. Algio Raudoniko, Lopšinė — laisvas vertimas, muz. Mozarto; Moterų chorui harmonizavo Jurgis Petkaitis, Valsas — žodžiai nežinomi, muz. Brahms'o; moterų balsams pritaikė Frederick Wick, Nemunėli — žodžiai Vytauto Bložės, muz. Algio Bražinsko, Apynėlis — melodija ir žodžiai nežinomo autoriaus; Moterų chorui harmonizavo Jurgis Petkaitis, Pilki keleliai — žodžiai S. Žlibino, muz. Kęstučio Makačiono.

Koncertą uždarė ta pati pranešėja Gražina Aleksandravičienė, pažymėdama muz. Jurgio Petkaičio lietuviškai dainai ir muzikai Hartforde nuopelnus.

Paskui dar kalbėjo ir dėkojo chorui ir dirigentui Lb. Hartfordo apylinkės pirm. Romas Grajauskas, Ramovės pirm. Petras Simanauskas. Pabaigoje žodį tarė ir pats choro dirigentas muz. Jurgis Petkaitis. Jis papasakojo, kaip Hartforde vystėsi lietuviška daina ir kaip

SOVIETINĖ LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ SAJUNGA

Lietuviai rašytojai, gyveną ok. Lietuvos teritorijoje suburti 'LTSR rašytojų sąjungos' rėmuose. Prie tos organizacijos priklauso ir rašytojai kitataučiai, besireiškiant ok. Lietuvoje. Savo esme 'LTSR rašytojų sąjunga' nėra autonomiška, nepriklausoma organizacija, bet 'SSSR rašytojų sąjungos' skyrius, absoliučiai pavaldus savo maskviniam, visagaliniam centrui.

Į Maskvą šaukiami lietuviškojo skyriaus vadovai mokomi, instruktuojami ir įsakomi, kaip reaguoti ir kompartijos suvažiavimų rezoliucijas, kokias temas 'iškelti', kaip 'aktyvinti' sovietinės buities reiškinius. Maskva yra lietuviams rašytojams kūrybiniu, intelektualiniu bei ideologiniu problemų sprendėja ir diktatorė. Be maskvinio įsakymo arba palaiminimo sovietinėje lietuvių literatūroje neparašo nei vienos eilutės, kuri gali būti viešai paskelbta. Ok. Lietuvoje veikia tokia pat griežta rašančiųjų kontrolė, kuri veikia ir kitose 'respublikose' bei autonominėse srityse. Tiktai įtrauktasis ir sovietinių rašytojų 'leisturus' gali patekti į spaudą. Tai ideologiniai ir 'kryptingai' patikrintas asmuo. Nenuostabu, kad laisvasis pasaulis, kur kūrybos srityje viešpatauja neribotas liberalizmas rašytojų organizuotumo bei indoktrinacijos požiūriais skeptiškai stebi 'sovietinės literatūros' laimėjimus ir 'laimėjimus'.

Kaip atrodo ši, 'sovietinės lietuvių literatūros' maskvinės organizacijos padala? Pernai, gruodžio 17 įvyko 'LTSR rašytojų sąjungos' valdybos plenumas. Posakį išvertus iš sovietinio žargono į žmonių kalbą, tai reiškia, kad organizacijos valdyba turėjusi posėdį. Valdybą sudaro šie rašytojai: A. Bieliauskas (pirmininkas), A. Pocius, R. Budrys, A. Drilinga, J. Avižius, K. Ambrasas, Just. Marcinkevičius, J. Požėra, A. Jonynas, V. Petkevičius, A. Maldonis, V. Žilinskaitė, E. Matuzevičius, V. Miliūnas ir V. Bubnys. Tai rašytojai, poetai ir kritikai, aktyviai pasireiškę posėdyje.

Dabar sąjunga turi 156 narius. Jų tarpe 73 prozininkai, 55 poetai, 20 kritikų ir 8 vertėjai. 52 nariai priklauso kompartijai. Moterų tiktai 10%. Kaip taisyklė — visi jaunesnieji nariai priklauso kompartijai. Nepartinę organizacijos masę sudaro seniai, kurių eilės skubokai retėja. Iš spaudo-

jš okteto išaugo 'Aido' choras. Jis padėjo choristėms už gražiai atliktas dainas ir publikai už gausų atsilankymą.

Po koncerto buvo šokiai, grojant the 'Martins Plus' orkestrui.

Veikė gražus ir užkandžių bufetas, kuriam vadovavo Jadvyga Dapkienė ir Irena Ruseckienė.

Koncerte svečių buvo ir iš toliau: Waterburio, New Haveno, Manchesterio, Wethersfieldo, o iš New Brittaino net keturiasdešimt dainos mėgėjų.

Linkėtina naujam Moterų Choriui ir daugiau tokių puikių koncertų surengti.

Jonas Bernotas

je pasirodžiusių gana kuklių reportažų apie šį 'plenumą', matyti, kad senesniųjų išimimas ir jaunųjų partiškumas džiugina organizacijos prievaizdus. 'Narių gretos sparčiai jaunėja', skelbia oficialus plenumo komunikatas, 'nemaža gabių, talentingų, pilietiška ir visuomeniškai aktyvių kūrybinių pajėgų ateina iš jaunųjų rašytojų sekcijų'.

Komunikato akcentas ant 'pilietiška ir visuomeniškai aktyvių' dorybių rodo, kokių kvalifikacijų pageidaujama iš rašytojo. Jis privalo būti režimo pūpogandistas. Todėl nenuostabu, kad 'plenumė' labai plačiai diskutuotas rašytojų išjungimas ir 'apybraižininkų' eiles. Sovietinė apybraiža yra apibelintristinti reportažai apie buitį. Rašytojus siunčia į imones, kolchozus. Čia rašytojas privalo stebėti aplinką, atrasti heroizmą ir ryžtą 'komunizmo statyboje' ir tą patetinę abrakadabrą pristatyti redakcijoms arba ir leidyklai.

Todėl ne nuostabu, kad 'apybraižos' reikalus pastačius rašytojo kaip kūrėjo reikišimos pagrindu, ir sąjungai nusišalinti priimti šiam maskviniam įsakymui klusnų elementą. 'Priimant naujus narius', skelbia komunikatas, 'nutarta visų pirma atsižvelgti į jų literatūrinio darbo idėjinę — meninę kokybę bei šių literatūrinę visuomeninę užsangažavimą ir veiklumą'.

Koks gi skirtumas su ideologiniais iki kraštutinumo liberališka lietuvių rašytoju draugija! Šios draugijos nariai bendradarbiauja sovietiniuose leidiniuose, knygų leidyklose... Ar gali 'LTSR rašytojų sąjungos' narys pasiūlyti savavališkai savo kūrinių išveikšimui leidiniui (ne bimbistiškam), arba knygų leidyklai?

'LTSR rašytojų sąjungos' valdybos plenumą kaip godus smakas sekė partinė organizacija, kaip prielankumo masalą paminėjusi apie tolydžio gerėsiančias 'užsangažavusių' rašytojų buitines sąlygas. Mat, jau baigiamas po kelerių metų darbo restauruoti Rašytojų sąjungos namas. Be to ir Vilniaus elektros skaitiklių gamykla sutiko... šefruoti sovietinius rašytojus! Tas sovietinės 'buities kurjozas reiškia, kad skaitiklių fabrikas malonės

kviesti rašytojus į savo renginius, gal būti patalkins išleisti vieną, kitą 'gero kryptingumo' knygą.

'Sefavimo' priemonėmis stengiamasi stumtelėti 'priegesusias literatūras traci-cijas', kaip buvo nusiskusta apie Kauno literatus. Tas senasis Kaunas, kadaise lietuvių literatūros širdis ir centras, dabar, pagal plenumo žodžius, prarado ir savo kūrybinę iniciatyvą, ir savo buvusių gajumą.

Apie 'nesklandumus ir trūkumus' buvo ir daugiau atsargių užuominų, bet 'kryptingai' išžadėta 'sekmingai dirbti, atlikti savo kūrybinius ir visuomeninius uždavinius'. 'Apybraižos žanrą pažadėta iškelti iki meistriškumo. Ar tai nereiškia senos, stalininių laikų tradicijos atgaivinimą, kada sovietinis poetas privalėjęs rašyti odes melžėjoms, apdainuodamas jų 'primilžio' kibirus. O meilės istorijos buvo skirtos pirmūno traktoristo flirtui su ordinu apdovanota kiauilių šerėja... Žmonės, kaip asmenybės, visi yra platūs pasauliai, bet čia buvo partijos įsakytos temos, kur herojai privalėjo būti... šaunūs sovietinių penkmečių darbuotojai!

Šio literatūrinio nuosmūčio ženkle skamba plenumo pagarsinti užtikrinimai, kad pradedantieji literatai gausią atremtuotame Rašytojų name pilną konsultaciją. Ką bekalbėti apie jauno literato 'konsultacinį apdorojimą', kada ir garsusis Šolochovas iki šiol neišsisuko iš 'konsultacijų slogočio'. Vienne savo veikalų tas bolševikas rašytojas kažin kaip, paklūsęs sąžinė, pavaizdavo, kaip raudonieji kankino pagautą baltagvardietį. 'Konsultacija' privertė Šolochovą išmesti iš veikalų tortūrų sceną ir pakeisti tuos puslapius žvejybos vaizdais!

'LTSR rašytojų sąjunga', yra klusni bendrosios sovietinės organizacijos padala. Tos organizacijos centras Maskvoje, kiek tai matyti iš spaudos, gruodžio mėnesį isakė visom s savo etninėms padaloms sušaukti valdybų plenumus' ir aptarti turimą būklę, užsangažuoti, priverstinai 'susidomėti' prasi-manytu 'apybraižos' žanru. Visa tai su tikslu, kad 'komunizmo statybos' faktai būtų (Nukelta į 6 psl.)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

LB E. Chicagos apylinkės sukaktis...

(Atkelta iš 1 psl.)

piamus pelnus ateities darbams.

Išleidžiama gerų dailiosios ir mokslinės literatūros knygų. Dalis jų yra premijuojamos ir parodo aukštą lygį. Šiuo metu tretyje yra išleidžiama 70 periodinių leidinių lietuvių kalba su 30, 000 skaitytojų. Koks didingas ir džiuginantis reiškinys!

Veikia opera, tautinių šokių ansambliai, chorai, lietuviškos mokyklos. Be bendruomeninės organizacijos tokius rezultatus būtų sunku pasiekti.

Politinėje veikloje nėra tiek daug pasiekta, kaip kultūrinėje. LB-nė turėjo savo veikloje ir tam tikrų nesklaidumų, nors visą laiką buvo siekta vienybės, bet jos ir šiandien dar nėra. Politinėje vikloje mūsų pastangos susikryžiuoja su politiniais veiksniais ir dar šiandien nėra išlygtinta. Nors kai kuriais klausimais yra nuomonių skirtumai, bet pagrindinis visų tikslas yra tas pats -- atgauti Lietuvai Nepriklausomybę.

Sveikina East Chicagos LB apylinkę už jos inasą į bendrą lietuvių išlaikymo darbą ir linki dar tvirčiau žengti etuojų keliu.

Trumpą sveikinimo žodį tarė apygardos pirm. R. Kronas, palinkėdamas dar našesnio darbo ateityje.

MENINĖ DALIS

Meninėje dalyje pasirodė savos pajėgos: solistė Natalija Aukštuolienė ir naujai susiorganizavęs vyrų sektetas: broliai Zigmars ir Alfonsas Moliejai, Vytautas Aukštuolis, Gediminas Brazaitis, Algis Skudra ir Vladas Vailionis. Solistė ir sektetas atskirai padainavo po kelias dainas, o pabaigai visi kartu ištraukė iš operos 'Linksioji Našlė'. Visiems akompanavo muzikas Antanas Giedraitis, mūsų parapijos vargonininkas, gyvenęs Chicagoje.

Menininkams publika nešykštėjo katučių ir valiavimų. Buvo priversti bisuoti. Solistė apdovanota rožių puokšte, o vyrai po gvazdiką

VAKARIENĖ

Vakarienė pradėta maža, kurią sukalbėjo kun. Povilas Jakulevičius. Vyrčiausia šeimininke buvo valdybos narė Bronė Tampuskienė, o talkino: A. Andreikienė, Em. Kaltūnienė, El. Jasaitienė, J. Petraitienė ir Bir. Tampuskienė.

Po vakarienės, griežiant neolitanų orkestrui, susirinkusieji pasižokė ir padainavo.

BAIGIAMOSIOS MINTYS

Minėjimas buvo puikiai organizuotas ir tvarkingai prarvestas. Visur buvo išlaikytas saikas ir tvarka.

Sukakties proga buvo išleistas biuletėnis. Biuletėnį paruošė ir redagavo pirm. Petras Indreika. Biuletėnyje, be bendruomeninės veiklos yra sudėta ir kitų or-

Sovietinė...

(Atkelta iš 5 psl.)

apvilkti 'apibeletrintais' vystyklais. Kiek iš to naudos pačiai literatūrai, nei kompartija, nei jos klapčiukai, galvos nesuka.

Tame bendrame sovietinės realybės kontekste stebėtinas ir šis 'LTSR rašytojų sąjungos' valdybos plenumas.

East Chicagos, Ind. majoras Robert A. Pastrick skelbia 1974 m. vasario 16 d. Lietuvos Respublikos Diena. Iš kairės: P. Indreika, P. Aukšelis, miesto majoras Robert A. Pastrick K. Pocius ir A. Vinickas.

NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO MINEJIMAS

Lietuvos nepriklausomybės minėjimą East Chicagoje rengia ALTOs Lake aps. skyrius.

Minėjimas įvyks šia tvarka: vasario 16 d., 9 val. ryto vėliavos pakėlimas prie East Chicagos miesto rotušės. Prie vėliavos pakėlimo žadėjo dalyvauti pats miesto burmistras Robert A. Pastrick, todėl būtų gražu, kad didesnis skaičius lietuvių dalyvautų.

Tą pačią dieną (šeštadienį), 8 val. ryto per Hammondo radiją WJOB, bus transliuojamas Lietuvos himnas, lietuviška muzika ir pokalbis su mūsų studentais. Pokalbyje dalyvaus Irving L. Lewin, vie-

ganizacijų apžvalga.

P. Indreika yra žinomas visuomenės veikėjas ir laikraščių bendradarbis. Yra parašęs šv. Pranciškaus parapijos istoriją, minint 50 metų sukaktį, ALTOs Lake aps. apžvalga, minint 30 metų sukaktį ir East Chicagos lietuvių istoriją, anglų kalba vietos bibliotekai. Visos etnografinės grupės miesto valdybos buvo prašomos surašyti istoriją ir jų inasą į vietos gyvenimą.

Patriotinė lietuvių visuomenė aktyviai remia šios valdybos pastangas išlaikyti gyvą lietuvių savųjų tarpė.

EKSKURSIJA Į AUSTRALIJĄ

PLB valdyba 1974 m. Kaledu metu organizuoja ekskursiją į Australiją.

Numatoma išvykti iš Chicagos gruodžio 21 dieną ir Australijoje išbūti dvi ar tris savaites, priklausomai nuo ekskursijos dalyvių pageidavimo. Numatoma aplankyti Sidney, Canberra, Melbourne, Adelaidę ir kitas vietas. Adelaidėje gruodžio 26-31 dienomis vyks Australijos Lietuvių Dienos, kurios baigs Naujų Metų sutikimo baliumi. Į šias "Dienas" paprastai suvažiuoja beveik visi Australijos lietuviai. Lietuvių Dienose dalyvauti ir ekskursijos dalyviai.

Australijos Lietuvių Bendruomenė yra paprašyta ekskursantus globoti ir neturintiems parūpinti nakvynės pas Australijos lietuvius, tuo sumažinant ekskursantų išlaidas.

Ekskursanto kelionės išlaidos priklausys nuo ekskursijos dalyvių skaičiaus. Apytikrės kainos tokios:

Chicago—Sidney ir atgal \$764.50 (tiems, kurie norėtų su grupe nuvykti tik į Sidnėjų ir po to keliauti nepriklausomai nuo grupės),

tos prekybininkas, kuris nemokamai duoda savo radijo laiką.

Minėjimas tęsiamas sekmadienį, vasario 17 d., 10:30 val. pamaldos, o 5 val. vak. akademija šv. Pranciškaus parapijos salėje. Kalbėtojais pakviesti: lietuviškai — R. Staniūnas, ALTOs valdybos narys ir angliškai — Ray J. Madden, vietos distrikto kongresmanas. Žadėjo dalyvauti ir Indianos senatorius Birch Bahy.

Meninę dalį atliks solistė Giedraitienė ir vyrų sekstetas. Akomponuos muzikas A. Giedraitis.

Po programos vakarienė. Visi apylinkės lietuviai kviečiami minėjime dalyvauti ir atiduoti savo auką laisvinimo reikalams. (aj)

Chicago — Sidney — Canberra — Melbourne — Adelaide — Sidney — Chicago \$912.10.

Ekskursijos maršrutas bus sudarytas atsižvelgiant į daugumos dalyvių pageidavimus, bet galutinis planas turės būti sudarytas ne

LB ATSTOVAI VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Siekiant paliesti kai kuriuos lietuviams rūpimus klausimus, š.m. sausio mėnesio 25 d., JAV LB Krašto Valdybos atstovai Washingtono konferavo su Valstybės Departamento pareigūnais. Konferencija sukiesta tarpininkaujant JAV Senato Mažumos vadui senatoriui Hugh Scott. Valstybės Departamento buvo atstovaujamas keturių asmenų: John A. Baker — direktoriaus Rytų Europos reikalams; Edward Hurwitz — Pabaltijos skyriaus viršininko; Kempton Jenkins — santykiams su Kongresu pareigūno; Richard Combs — tarptautinio bendravimo skyriaus (Office of bilateral exchanges) direktoriaus pavaduotojo. JAV LB buvo atstovaujama Krašto Valdybos vicepirmininkės ir Visuo meninių Reikalų Tarybos narės Aušros Mačiulaitytės-Zerr ir LB ryšininko prie Valstybės Departamento Algimanto Gurecko. Konferencija truko virš valandos. Žemiau patiekiami svarbesni Departamento atstovų pareiškimai.

Svarstant Europos Saugumo Konferencijos ir JAV Administracijos vykdomos detantė politikos klausimus, buvo pareikšta, kad Pabaltijos valstybės "nėra objektas detantė derybų komplekse". JAV tvirtai laikysis ligšiolinės Pabaltijos valstybių aneksijos į Sovietų Sąjungą nepripažinimo politikos. LB atstovų patirta, kad pas-

kutiniu metu sovietai oficialiai nekelia inkorporacijos pripažinimo klausimo. Manoma, kad kongr. E. Derwinskio atkirtis sovietams Jungtinėse Tautose juos įtikino, kad kelti Pabaltijos valstybių klausimą oficialiose forumuose ar tarpvalstybių derybų metu neapsimoka. Privačiuose pokalbiuose sovietai Pabaltijos valstybės tačiau užsimena. Liečiant esamus aukštus muitus siuntiniams į pavergtą Lietuvą, buvo pareikšta, kad dabartiniu metu, JAV Kongresui atmetus Administracijos siūlomą prekybos sutartį, sovietai neturi intereso ir nesutiks muitus mažinti. Jei prekybinės derybos pakryptų Administracijos siūlomom linkmėn, Vals tybės Departamentas klausimą galėtų kelti prekybių derybų plotmėje.

Didesnis Valstybės Departamento atstovų dėmesys rodytas esamiais var; žymams turistams lankyti pavergtoje Lietuvoje, kur viešnagės laikais pereitais metais buvo sutrumpinas iš 10 dienų į penkis dienas. Valstybės Dept. atstovai pažadėjo šiuo klausimu su sovietais kalbėtis.

Simo Kudirkos klausimu jaustas naujas Valstybės Departamento susidomėjimas. Buvo aišku, kad šis dėmesys yra atsiradęs dėka paskutiniu metu JAV Kongreso narių, ypač kongr. Robert Hanrahan, pradėtos akcijos. Valstybės Departamento turimomis žiniomis Kudirka prieš šešis mėnesius buvęs perkeltas iš Potmos į Permės sunkiųjų darbų stovyklą. Turimomis žiniomis Potmos stovykloje Kudirka atrodęs sveikai. Žinių iš Permės stovyklos Valstybės Departamentas kol kas neturi. Domėtasi faktu, jog Kudirkos motina gimusi Amerikoje.

Keliant Pabaltijos valstybių kalbomis transliacijų per Radio Liberty įvedimo klausimą, buvo pareikšta kad Valstybės Departamentas yra už jų buvimą. Problema sudaro finansų trūkumas, ypač dolerio vertei esant kritus. Ragino kontaktuoti senatorių John O. Pastore, kuris darąs trukdytus Radio Liberty ir Radio Free Europe biudžetams būti padidintiems. Nepagailėta gero žodžio JAV latvių bendruomenės pirmininkui dr. I. Spilnieri, kurio liudijimas radijo transliacijų įvedimo reikalui Senato komisijoje buvęs paveikus.

Pokalbio metu buvo LB atstovų užsiminta, kad paskutiniųjų kelerių metų Valstybės sekretoriaus sveikinimai Lietuvos Atstovui Washingtono. Vasario 16-sios proga rodo silpnėjimą kiek tai liečia JAV užsiangažavimą dėl Lietuvos nepriklausomybės. Atsakyta, kad sveikinimas nėra politikos išreiškimas. Dėl svaresnio pareiškimo ateityje Valstybės Dept. taip pat nebuvo išpareigota.

Besilankydama Washingtono A. Zerr pasimatė su "Washington Post" redaktorium Steven S. Rosenfeld ir "Christian Science Monitor" redakcinės kolegijos nariu bei žinomą televizijos komentatorium Rod Mac Leish. Abiems žurnalistams buvo įteikta informacija Lietuvos klausimu ir prašyta artimoje ateityje (jei imanoma, Vasario 16-sios proga) įteiktą medžiagą panaudoti vedamuose straipsniuose.

A. Zerr taip pat apsilankiusi Sveikatos, Švietimo, ir Gerovės departamente,

kur pasiinformavo pas dr. John Carpenter prez. Nixono pasirašyto Tautų Pracičiai Tirti įstatymo reikalu. Dr. Carpenter žinioje bus šio įstatymo fondų administravimas.

JAV LB Inf.

E. St. Louis

VASARIO

ŠEŠIOLIKTOJI

Vasario 16 minėjimas E. St. Louis įvyks vasario 17 d. 12 val. Lietuvių parapijos salėje. Visi apylinkės lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

Rengia ALT.

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

1974 m. Š.A. Pabaltiečių ir Lietuvių Slidinėjimo Pirmenybės įvyks š.m. kovo 2-3 d., Estų slidinėjimo resorte 'Devil's Elbow', Bethany, Ont., Kanadoje. Varžybas rengia estai.

Šių metų programoje vyks alpinistinės ir cross-country varžybos.

ALPINISTINĖS varžybos vyks šeštadienį, kovo 2 d. Pradžia 10:30 am punktualiai. Registracija 9 -10 am.

CROSS-COUNTRY varžybos vyks sekmadienį, kovo 3 d. Pradžio 10 am punktualiai. Registracija nuo 9 am.

Alpinistinių varžybų programoje bus slalomas ir didysis slalomas, šiose klasėse: Jaunučių (žemiau 13 m.), jaunių (13 - 16 m.), vyrų elite (17-27 m.), senjorų vyrų (28-44 m.), veteranų vyrų (virš 44 m.) ir moterų mergaičių (amžius neribotas).

Cross-Country varžybos vyks vyrų, moterų ir įvairiose priauglio klasėse.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų pasekmė.

Smulkios informacijos pranešta visiems sporto klubams. Pavieniai slidinėjtojai dėl informacijų prašomi kreiptis šiuo adresu: Vytenis Ciurlionis, 19755 Upper Terrace, Euclid, Ohio 44117. Telef. (216) 481-1525.

Registracijos terminas -- š.m. vasario 26 d., šiuo adresu: Mr. H. Jaguste, 62 Talbot Rd., Willowdale, Ont. M2M-1R9. Telef. (416) 223-6141.

JAUNŪJŲ AVIATORIŲ PARODĖLĖ

Š.m. gegužės mėn. Jaunimo Centre Chicagoje Amerikos Lietuvių Aero Klubas ruošia avio modelių parodėlę. (Tiksli data bus paskelbta vėliau). Parodėlės tikslas - pristatyti ir supažindinti mūsų lietuviškąja visuomenę su jaunųjų aviatorių pasiekimais ir darbais avio modelių statybos srityje. Parodėlėje dalyvauti kviečiamas jaunimas su savo pastatytais avio modeliais. Modeliai gali būti įvairaus tipo ir medžiagų - lėktuvai, sklandytuvai, aitvarai, raketos, orpuslės.

Visi parodėlėje modeliai bus komisijos įvertinti, o jų statytojai atžymėti pažymėjimais ir dovanomis per parodėlės uždarymą.

Jaunimas, noris dalyvauti avio modelių parodėlėje, prašomas įsiregistruoti ligi š.m. vasario 25 d., telef. GR 6-6628, vakarais.

HEMMERS

Experienced, steady work, good piecework rates.

Call 216-771-7449

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5 1/4%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6 1/2% — 7 1/2%

TAUPYMO INDELIAI IR PAŽYMĖJIMAI APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos pašarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VASARIO 16-OSIOS MINĖJIMAS CLEVELANDE

Minėjimas įvyks sekmdienį, š. m. vasario mėn. 17 d. sekančiais:

10 val. ryte šv. Mišios Naujos lietuvių parapijos bažnyčioje.

10:30 val. šv. Mišios šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje.

4 val. p. p. iškilmingas minėjimas Naujos lietuvių parapijos salėje.

Pagrindinę kalbą pasakys mūsų platus visticmenininkas, ALT atstovas Washington, ALT atstovas 1973 m. Europos Saugumo Konferencijoje, Helsinkyje, pereito PLB Seimo komiteto pirm., JAV LB Tarybos bei Garbės Teismo narys ir Washingtono Apyl. pirm., Vyriausiojo Amerikos Respublikonų Tautybių Komiteto C. K. narys bei daugelio kitų organizacijų pareigūnas, prof. dr. Jonas Genys.

Minėjime taip pat žodį tars Clevelando meras ir kandidatas į JAV Senatą Ralph Perk.

Koncertinėje dalyje pasirodys daugelio operų solistė Aldona Stempuzienė ir Clevelando Ramovės choras, vadov. muz. Juliaus Kazėno.

Minėjimo metu bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams, kurios bus perduotos Amerikos Lietuvių Tarybai.

Organizacijos yra prašomos dalyvauti Mišiose ir minėjime su vėliavomis ir visa Clevelando ir apylinkės lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

• Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla rengia Vasario 16 d. minėjimą jaunimui šv. Jurgio parapijos salėje, šeštadienį, vasario 16 d.

10 val. ryto šv. Mišios. Po mišių minėjimas salėje. Visi kviečiami dalyvauti.

• Home and Flower Show parodoje Clevelande, kuri prasideda Public Hall vasario 16 ir tęsis iki 24 d. tarp kitų tautybių pasirodys ir Grandinėlė sekmdienį, vasario 17 d., 2 val. p. p.

PAPILDYMAS

Š. m. sausio 25 dienos Dirvoje paskelbtame Vasario 16 gimn. 142 rėmėjų būrelio narių sąrašė praleista Veronikos Nagevičienės pavardė.

Buvę Klaipėdos sukilimo dalyviai V. Bartuška, F. Eidimtas, D. Mašiotas ir Ig. Gatautis Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos sukakties minėjime Clevelande.

J. Garlos nuotrauka

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO SUKAKTIES MINĖJIMAS

Š. m. sausio 27 d., puošnioje Clevelando Lietuvių Namų salėje įvyko Klaipėdos Krašto atvadavimo ir jo prijungimo prie Didžiosios Lietuvos minėjimas į kurį atsilankė apie 200 svečių. Minėjimą surengė karininko Juozapavičiaus šaulių kuopa Clevelande. Minėjimą pradėdant salėn buvo įneštos vėliavos ir sugiedotas Tautos Himnas.

Kuopos pirmininkas dr. K. Pautienis minėjimo pradedamoje kalboje palietė Lietuvos praeitį pažymėdamas, kad septynius šimtmečius lietuvių tauta kovojo dėl savo išlikimo. Jau tryliktojo šimtmečio pradžioje lietuviams teko grumtis su kryžiuočiais, kurie prisidengę pagonybės sunaikinimo skraiste, turėjo tikslą sunaikinti visą lietuvių tautą. Tik Lietuvos Didžiajam Kunigaikščiui Vytautui, sutelkus savo vadovybėje visas prieš kryžiuočius kovojančias jėgas pavyko kryžiuočių ordoną galutinai sutriuškinti.

Tačiau laiko tekmeje atsirado lietuvių tautai naujas priešas. Tai besiveržiantieji ir rytus Vokietijos imperalistai. Pastariesiems praplėtus savo imperijos ribas ir rytus, Rytprūsiai drauge su Klaipėdos Kraštu, atseit Mažoji Lietuva, pateko po Vokietijos imperialistų letena. Nežiūrint kad vokiečiai dėjo dideles pastangas užgniaužti mažlietuvių tarpe tautinę sąmonę vienok pilnutinio masto garsenybių, kurios kiekviena proga teigė esą lietuviai. Tai buvo gana aštri kova su vokiečių imperialistais dėl savo tautinio išlikimo.

Po savo kalbos dr. Pautienis pakvietė Vidą Gaižutytę perskaityti Mažosios Lietuvos Vyriausiojo Gelbėjimo Komiteto 1923 m. sausio mėn. 9 d. priimtą manifestą, ką ji atliko gražia tarpena ir skambiu malonaus tembro balsu.

Po to dr. Pautienius pakvietė buvusį ilgametį Liet. Krikščionių Demokratų Sąjungos pirmininką Algirdą Kasiulaitį skaityti paskaitą tema "Veidu į Vytauto Tėvoniją". Prelegentas sako, kad Klaipėdos Krašto sukilimas yra vienas iš visos eilės šviesių įvykių lietuvių tautos istorijoje. Ta proga, prelegentas paminėjo sukilimus prieš rusicizmą Lietuvos partizanų laisvės kovas ir plačiai peržvelgė Mažosios Lietuvos Tarybos ir tos Tarybos veikėjų kovą Versalio Taikos ir Ambasadorių konferencijose dėl Klaipėdos Krašto prijungimo prie Didžiosios Lietuvos. Tenka pagarbiai nulenkti galvas prieš visus tuos, kurie paaukojo savo

gyvybes, sakė prelegentas, siekdami Mažosios ir Didžiosios Lietuvos apjungimo. Toliau prelegentas paminėjo apie lenkų ir vokiečių paskleistas intrigas daromas, kad Klaipėdos Kraštas nebūtų prijungtas prie Didžiosios Lietuvos.

Džiaugsmas, kurį mums sukelia Vasario mėn. 16 d. minėjimas, turėtų tapti pat nuotaiką suteikti mums ir minėjimas Klaipėdos Krašto išjungimo į Lietuvos valstybę. Pakartotina turėtumėm pareikšti savo ryžtą kovoti dėl visos Lietuvos laisvės iki ji yra okupuojamoje.

Kraštas, kuris šiandien vadinamas Didžiąja Lietuva dar prieš istorinius laikus, buvo sukūręs savo valstybę, gi Mažoji Lietuva 13-me šimtmeptyje pateko vokiečių žinion ir sudarė Lietuvos valstybės šiaurės rytinę dalį.

Ginčijantis dėl žemaičių sienu, Vytautas Didysis vokiečių ordino maršalkai paskakė: "Prūsai yra mano tėvų žemė ir aš jos reikalaušiu." Lietuvos bajorai teigė orđino agentams, kad Vytautas ruošiasi pirma atsiimti Ragainę, o paskui ir Karaliaučiu, nes tai yra jo Tėvonija.

Kultūrinė raida, su visišku tikrumu atskleidžia Mažosios Lietuvos priklausomumą lietuvių tautai. Studija atskleidžia gausius lietuviškus Mažosios Lietuvos lobius. Ryškiausiai išsiskleidė mažlietuvių dainos, žavėjusios net literatūros korifejus kaip: Lessingą, Herderį ir net Goetę, kuris vieną nuotakos dainą įpyne net savo kūriniu. Šiuos faktus prisiminus, visai nenuostabu, kad iki šiol neužmiršome garbingojo Klaipėdos sukilimo nors išėivijos gyvenime. Mažosios Lietuvos problemos beveik jau neegistuoja, vienok pirmiausia turėtų būti susirūpinta, klausimu, kaip finansiniai remti Mažosios Lietuvos Tarybą. Kiek ir koki leidiniai turi būti išleisti lietuvių ir kitomis kalbomis, Mažosios Lietuvos geografiniais, politiniais ir kultūriniais klausimais. Taigi, ar jau mums daugiau ne-

berūpi Vytauto Didžiojo Tėvonijos reikalais, klausė prelegentas.

Gaila, kad tokią turiningą ir plačią paskaitą paskelbti ištais Dirvos skiltyse, dėl vietos stokos neįmanoma.

A. Kasulaičiui už gražią ir turiningą paskaitą dr. K. Pautienis nuoširdžiai padėkojo.

Po paskaitos sekė kanklių duetas: Danutė Bankaitytė ir Lilė Sniečkutė paskambino: "Jaunystės žaismas".

Solistė Irena Grigaliūnaitė kanklininkų orkestrui palydint padainavo: "Aš nueičiau į Klaipėdužę" ir "Oi, motule mano".

Padainavus šias dvi dainas, scenon išėjo Čiurlionio Ansamblio moterų choras, kuris su Grigaliūnaite kanklių orkestrui palydint padainavo: "Kur lygios, lygios lankos", "Audėjos daina", "Aš prašiau maldavau" ir "Lazdynėlis".

Minėjimo programai pasiūlyta buvo pakviesti ir bufetą pasivašinti saldumynais ir kava. Vaisėms saldumynus suaukojo p. Ješmantienė, p. Malskienė ir p. Naumanienė. Svečiais rūpinosi šaulės: Grincienė, Kazienė ir Penkūnienė.

Iš šalies stebint, gautas išpūdis, kad minėjimas buvo gerai organizuotas ir visiems atsilankiusiems paliko malonų ir gilų išpūdį.

J. Krygeris.

• Bronius Kviklys, svečias iš Chicagos, atvyksta į Clevelandą vasario 15 d., kur Clevelande ALIAS susirinkime Lietuvių Namuose, 8 val. vak. padarys pranešimą apie dabartinės okupuotos Lietuvos padėtį. Visa Clevelando visuomenė kviečiama dalyvauti. (Sk.) (11-12)

• ŠEŠTADIENĮ, vasario 16 d. 7:30 v.v. 5 kanale (WEWS) bus rodomos Dave Peterson paruoštos nuotrupos iš Clevelando lietuvių gyvenimo.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausių patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PRODUCTION WORKERS

INCLUDE: LIFT TRUCK DRIVERS WELDER OPERATORS (MECHANICAL ABILITY REQUIRED) PAINT MIXERS (EXPERIENCED REQUIRED) SHIPPING HELP

PRESS MECHANICS & PRODUCTION MECHANICS

MECHANICAL ABILITY REQUIRED. Apply OHIO BUREAU EMPLOYMENT SERVICES EMPLOYER WILL INTERVIEW AT 26111 Brush Ave. (Brush Building) Euclid, Ohio 216-289-8550 An Equal Opportunity Employer (10-12)

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA. GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 8 psl.)

džiaugė naujuoju rež. Tom Cowan, baigusiu dramos bei režisūros studijas Indianos universitete ir atėjusiu mūsų operai padėti už labai žemą honorarą, pasidžiaugė kitais meno vadovais, solistais ir visu operos vienetu, kuriame juntamas didelis susiklausymas ir neužgestantis noras dirbti.

• UŽMOJŲ ateičiai yra 1976 m. JAV švęs 200 metų sukaktį, o Chicagos Lietuvių opera - 20 metų. Sukaktims atžymėti jau sudarytas planas - tais metais mūsų opera scenos rampon išvys naujasias kompozitorius J. Kačinsko ir J. Gaidelio operas su rašytoju A. Landsbergio ir A. Kairio libretais. Labai galimas dalykas, kad iki to laiko bus užbaigta ir trečioji lietuviška vienvieksmė opera. Šių metų rudenį sueina 30 m. kai paskutinioji mūsų emigracija iš Lietuvos pakilo prievartinis egzilas. Tą liūdną sukaktį, kurios prisiminimo niuansai dar teberėžia kiekvieno mūsų širdį, Chicagos Lietuvių opera norėtų atžymėti deramu koncertu pv. Orchestra Hall su lietuviškų operų ištraukomis ir simfoniniu orkestru. Galėtų būti panašaus didingumo koncertas, koks įvyko 1965 m. minint kovojusius ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės didžiojoje McCormick Place salėje, kur koncerto klausėsi bei kovojusius dėl Lietuvos laisvės savo atsilankymu pagerbė per 5,000 žmonių. Opera panašaus lygio koncertą galėtų paruošti, jei kas imtųsi iniciatyvos panašią šventę suorganizuoti. O tai būtų Lietuvių Bendruomenės ar Altos reikalas.

Jei tos bendrinės organizacijos nesiims iniciatyvos, operos planas bus palaidotas, nes vienetas nepajėgia pats būti tokios šventės organizatorius ir kartu programos atlikėjas.

• JAU TRETJŲ kartą į Miami Bay Front Park, Miami mieste, Floridoje vykstancius didžiulius koncertus vasario mėnesį programos išpildyti pakviečiami pirmaujantys solistai iš Chicagos. Ten jau yra koncertavę Dana Stankaitytė, Stasys Baras, o šiemet vasario 15 d. programą atliks Jonas Vaznelis. Su džiaugsmu tenka pabrėžti gražias Miami lietuvių pastangas jau tretjį kartą iš eilės Lietuvos nepriklausomybės šventės išvakarėse prieš didžiulę amerikiečių publiką išvesti ir geriausių lietuvių dainininkus. Ta pačia proga J. Vaznelis atliks koncertinę dalį Miami lietuvių rengiamam Lietuvos nepriklausomybės minėjime vasario 17 d. J. Vaznelį, kurs vis dar tebėra karjeros viršūnėje, girdėsime ir "Kaukių balius" spektakliuose.

• MARGUČIO radijo programos, per eilę metų transliuotos nuo 8 iki 9 val. vakaro, dabar girdimos valandą anksčiau nuo 7 val. iki 8 val. vakaro. Stotis pergrupavo laiką ir net buvo pavojaus, kad "Margučio" programos bus labai ankstyvos ir nepatogios daugeliui klausytojų. Bet reikalas išsprendė teigiamai ir dabar "Margutis" girdimas pačiu patogiausiu laiku.

• TRADICINIS kitų metų Spaudos balius įvyks 1975 m. sausio 25 d. to paties Martinique restorano pokylių salėje, kur buvo ir šiemetinis Spaudos balius.

AMERIKOS LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ S-GOS CLEVELANDO SKYRIAUS IR OHIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS

PAVASARINIS BALIUS,

turėjęs įvykti š. m. kovo 2 d., ATIDĖTAS kitai datai, kuri bus pranešta vėliau.

Nuostabus pošventinis PASIŪLYMAS

reguliariai \$12.75

Dabar puikus garantuotas sutaupymas

\$6.89

kirpimas, išplovimas ir sudėjimas

Žavus

Femme-Fair PUSMETINS

Atšviežinkite savo nuotaiką ir išvaizdą dabar kada švenčių įtampa yra praėjusi. Čia yra puikus sudėjimas, toks minkštas ir švelnus, kad galėtumėte išlaikyti savo mėgiamą stilių per ateinančius mėnesius. Užsisauskite dabar kol atsargos neišnaudotos.

Pusmetinis

Kiti puikūs placiai žinomi nuo \$6.95

Dažymas

Leiskite ekspertams atlikti už \$6.95

Išplovimas ir sudėjimas, kuris iš tikrųjų laikosi \$2.95

Penkt., šešt. patarnavimo kaina tik 50 c. daugiau.

andré duval

EAST

• 406 Euclid Ave. 2nd fl. 781-3161
• Southgate, 5399 Warrensville, 663-6346
• Opposite Eastgate, 449-3435
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.
• Mentor, 255-9115, Next to Zayre's

WEST

• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-8646
• North Olmsted, 777-8696
• Parmatown, 884-6300
• Elyria Midway Mall, Elyria 324-5742, Lorain 233-8020

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NEW YORK

• Korp! Neo-Lithuania New Yorke iškilminga sueiga įvyks š. m. kovo mėn. 9 d., šeštadienį, 8 val. vak. Kultūros židinio patalpose. Su paskaita į sueigą atvyksta Korp, Filisteris Dr. Jonas Balys, "Naujosios Vilties" redaktorius.

CHICAGO

PRANESIMAS

Chicago Lietuvių Taryba maloniai kviečia visus lietuvius dalyvauti Vasario 16 minėjime, kuris įvyks š. m. vasario 17 d., 2 v. p. p. Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje.

Aukus prašome siųsti išd. Vladui Šoliūnui, 6715 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

SAN FRANCISCO

• San Francisco Lietuvių Bendruomenė paminės Lietuvos nepriklausomybės dieną šeštadienį, vasario 16 d. Visi šiaurės Kalifornijos lietuviai kviečiami dalyvauti. Kun. P. Manelis atnašaus šv. Mišias 6 val. vakaro. Po mišių bus metinis narių susirinkimas ir naujos valdybos rinkimai. Toliau seks vakariene ir meninė programa. Naujai susiorganizavęs tautinių šokių ratelis atliks tris šokius. Taip pat bus rodomas kun. A. Kežio S.J. filmas "DVYLIKA". Mišios ir minėjimas bus Alamo Womens Club salėje, Danville Blvd. ir South Ave., Alamo. (dj)

• V. Tamošiūnas, LŠST cv pirmininkas, Dirvai paremti atsiuntė 10 dol. Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

ORANGE, N.J.

PARDUODAMAS VIENOS SEIMOS NAMAS

7 kambariai, gražiame rajone, su garažu ir baldais (arba be baldų). Pirmenybė lietuviams. Klausiti: A. S. Trečiokas, 185 Sterling Drive (North), Orange, N. J. 07050. (10-12)

ELECTRICIANS

Required by electric crane manufacturer. Steady employment. Good working conditions. Apply to American Crane & Equipment Corp., 605 Old Swede Road, Douglassville, Pa. Phone 1 (215) 385-6061. (12-14)

A. A.

ONAI ZORSKIENEI

mirus, jos vyrui PIJUI, sūnams JONUI ir ROMUI su SEIMA reiškiamo gilia užuojauta ir jungiamės į jų liūdesį

Paulė ir Petras
Balčiūnai

A. A.

ONAI ZORSKIENEI

mirus, jos vyrui, sūnams ROMUI ir JONUI ir visiems artimiesiems, reiškiamo gilia užuojauta

Vytenis, Algis, Stefanija ir Benys
Garlauskai

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

Federation of Lith. Women's Club, Chicago	\$10.00
SLA 3-čia Kuopa, Elizabeth	5.00
L. Garbačiauskas, Toronto	7.00
Clem. Pocius, Columbus	12.00
L. Gaudušas, Omaha	7.00
V. Graužinis, Chicago	5.00
V. Augustinas, Richmond Hill	5.00
S. Lazdinis, Cleveland	2.00
V. Jokūbaitis, Cleveland	7.00
J. Juodikis, Forest Park	5.00
A. Murelis, Chicago	12.00
A. Zaprackas, Royal Oak	2.00
A. Malakauskas, Waterbury	2.00
F. Gaudušas, Chicago	2.00
K. Siliūnas, Flushing	7.00
Č. Douvan, Cleveland	2.00
A. M., Chicago	2.00
J. Arnas, Fairlawn	2.00
J. Saulėnas, Providence	5.00
L. Dautartas, Richmond Hts.	2.00
K. Leonas, Palos Park	10.00
K. Gasparaitis, Cleveland	2.00
R. Bludnikas, Rochester	2.00
Z. Obelenis, Cleveland	2.00
Amerikos Lietuvių Balsas, Detroit	10.00
J. Barzdaitis, Weston	2.00
A. Kasnickas, Chicago	2.00
VI. Varneckas, Wolcott	2.00
K. Pakalniškis, Toronto	5.00
P. Druseikis, Rochester	2.00
V. Matulevičius, Weston	7.00

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

'Kaukių baliaus' operos solistai Jaunimo centro kavinėje. Iš k. į d.: V. Liorentas, M. Momkienė, S. Wicik, D. Stankaitytė, J. Vaznelis, rež. t. Cowan, R. Mastienė, V. Nakas ir J. Aleksiusas.

• PASKUTINIU metu Chicagoje gyvenantieji lietuviai laikraštininkai turėjo gerai pajudėti, nes supuolė visa eilė spaudos konferencijų. Smulkiau aprašius Balfo spaudos konferenciją, sakiniu kitu užsiminus apie Alto, šį kartą tenka plačiau sustoti prie Chicago Lietuvių

operos. Šis, prie 20 m. sukakties artėjantis vienetas, iki šiol jau pastatęs 17 operų (jų tarpe tris lietuvių kompozitorių) ir davęs viso 47 spektaklius, kovo 23, 24 ir 31 d.d. Marijos aukšt. mokyklos salėje stato G. Verdi operą 'Kaukių balių'. Ta proga sausio 30 d. jaučioje Jauni-

mo centro kavinėje buvo sušukta spaudos konferencija, kurioje dalyvavo operos valdyba, meno vadovai, solistai ir gražus būrys spaudos bei radijo atstovų. Susirinkusiems specialus sveikimas perduotas nuo Hartforde, Conn. gyvenančio maestro Vyt. Marijošiaus, kuris bus vyriausias 'Kaukių baliaus' pastatymo vadovas ir diriguos du spektaklius, o trečiajam kaip dirigentas debituos jaunesnės kartos muzikas Alvydas Vasaitis.

• V. MOMKUI atidarius spaudos konferenciją ir pabrėžus, kad straipsniai spaudoje Chicago Lietuvių operai yra naujas kraujas, ypač labai reikalingas šiuo metu, pagrindinį pranešimą padaryti pakvietė v-bos pirm. Vyt. Radžių. Pirmiausia pirmininkas pristatė visą valdybą: vicepirmininkus V. Momkū, Br. Baciukevičių, sekr. R. Vaitkevičienę, išd. Alb. Smolinską ir narę V. Kavaliūnaitę. Tai tie žmonės, kurie niekuo nekompensuojami, ant savo pečių neša didelę administracinio darbo našta. Ant jų taip pat gula ir finansinė atsakomybė. O kaip tik dabar atėjo laikas, kada pinigai pasidarė lemiantis veiksnys Chicago Lietuvių operos egzistencijai. Kainos už viską kyla, dekoracijos tenka gaminti esant labai apkarpytam biudžetui, bet bilietų kaina nekeliama. Pvz. praejusiais metais 'Carmen' spektakliai davė net 8,000 dol. nuostolio. Išleidžiant K.V. Banaičio operos 'Juratė ir Kastytis' plokštelę, taip pat investuota nemažai kapitalo ir dalis jo net pasiskolinta iš J. Mackevičiaus taupymo bendrovės. Tad šiais metais Chicago Lietuvių opera gal stovi pačioje sunkiausioje krizėje ir netsumažino spektaklių skaičių: vietoje buvusių tradicinių keturių spektaklių šiemet testatomi tik trys. Operos vienetu tarpe yra didelis noras ir toliau dirbti, sulaukti dvidešimtmečio ir kitų sukaktių. Kaip išbristi iš piniginės krizės? Operos vadovybė vėl pasitiki geraisiais mecenatais bei rėmėjais. Jei jie vėl sudės 7 - 10,000 dol. aukų, jei visiems trims 'Kaukių baliaus' spektakliams bilietai iki vieno bus išpirkti, opera išlygins biudžetą ir vėl galės drąsiai žvelgti į priekį. Šalia kitų, pirm. V. Radžius ypač pasidžiaugė dail. A. Valeška, kurs jau treči metai kai meniškai apipavidalina Chicago Lietuvių operos spektaklius, pasi-

(Nukelta į 7 psl.)

Chicago Lietuvių operos valdyba su meno vadovais. Iš k. į d.: V. Momkus, Br. Maciukevičius, rež. T. Cowan, muz. Al. Stephens, dail. A. Valeška, R. Vaitkevičienė, Vyt. Radžius ir Alb. Smolinskas.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

Verdi 3 veiksmų, 5 scenų opera

Kaukių Balius

PREMJERA kovo mėn. 23 d. 8:00 val. vakare
II spektaklis kovo mėn. 24 d. 3:00 val. popiet
III spektaklis kovo mėn. 31 d. 3:00 val. popiet

MARIJOS MOKYKLOS AUDITORIJA

67th ir South California Avenue

Bilietai gaunami MARGINIUOSE, 2511 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
Telef. — PR 8-4585

BILIETŲ KAINOS: partertyje \$10, 9, 7 ir 5; balkone \$10, 7 ir 4.

Diriguoja VYTAUTAS MARIJOŠIUS (I ir II spektaklis)

ALVYDAS VASAITIS (III spektaklis)

Režisierius — THOMAS J. COWAN Dekoratorius — ADOLFAS VALEŠKA
Chormeisteriai: ALICE STEPHENS, ALFONSAS GEČAS
Apšvietėjas — KAZYS CIJONELIS Scenos vadovas — KAZYS OZELIS

Dainuoja:

ROMA MASTIENĖ (II)	ALGIRDAS BRAZIS
MARGARITA MOMKIENĖ (I)	VALENTINAS LIORIENTAS
DAIVA MONGIRDAITE (II ir III)	VYTAS NAKAS
DANUTĖ STANKAITYTĖ	JULIUS SAVRIMAS
ALDONA STEMPUZIENĖ (I ir III)	JONAS VAZNELIS
JUOZAS ALEKSISNAS	STEFAN WICK

CHICAGOS LIETUVIŲ OPEROS CHORAS

VISI IR IŠ VISUR KVIEČIAMI ATVYKTI Į OPEROS SPEKTAKLIUS